

Savo-Pielisen jätelautakunta

Aika 01.12.2022 klo 15:00 - 16:05

Paikka Valtuustotalo, lautakuntien kokoushuone (Suokatu 42) sekä Teams*

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 20	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 21	Pöytäkirjantarkastajat	4
§ 22	Jätelautakunnan kokouspäivät kevätkaudella 2023	5
§ 23	Kunnalliset jätehuoltomääräykset 1.1.2023 alkaen	6
§ 24	Jätetaksa 1.1.2023 alkaen	30
§ 25	Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa 1.1.2023 alkaen	48
§ 26	Saostus- ja umpisäiliölaitteen käsittelytaksa 1.1.2023 alkaen	59
§ 27	Jätehuoltoviranomaisen käyttösuunnitelma vuodelle 2023	65
§ 28	Tiedonannot	67

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Eskelinen Tuomo	puheenjohtaja	
	Piironen Martti	varapuheenjohtaja	
	Eloranta Eero	jäsen	pöytäkirjantarkastaja, Teams*
	Hotti Anu	jäsen	pöytäkirjantarkastaja Teams*
	Hyykky Jari	jäsen	
	Kaija Merja	jäsen	
	Leskinen Laila	jäsen	
	Mertanen Sanna	varajäsen	Teams*
	Hentelä-Aho Pirjo	varajäsen	Teams*
	Tuovinen Timo	jäsen	
	Viljakainen Kaija	jäsen	
	Pöntinen Saija	esittelijä	
	Kokki Hannu	kaupunginhallituksen varaedustaja	
	Matinvuori Minna	pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Pietikäinen Liisa		
	Suvivirta Satu		

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Käsitellyt asiat 20 - 28

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 02.12.2022

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 20

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajat

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 21

Esittelijä	palvelupäällikkö Pöntinen Saija
Päätösehdotus	Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Anu Hotti ja Eero Eloranta.
Päätös	Valittiin Anu Hotti ja Eero Eloranta.

Jätelautakunnan kokouspäivät kevätkaudella 2023

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 22

1176/00.01.02/2022

Kuopion kaupungin hallintosäännön 131 §:n mukaisesti toimitella päättää kokouksensa ajan ja paikan. Savo-Pielisen jätelautakunta on toimintavuosinaan pitänyt 3–5 kokousta vuodessa.

Kevätkaudelle 2023 on arvioitu tarvittavan kaksi kokousta. Kokousmäärään tai kokousajankohtiin voidaan tehdä perustelluista syistä muutoksia. Oikein mitoitettulla kokousmäärällä varmistetaan lautakuntatoiminnan taloudellisuus ja tehokkuus.

Esitys

Kokousajankohdat kevätkaudella 2023 ovat torstai 9.2. ja torstai 11.5. Kokoukset järjestetään lähtökohtaisesti Kuopiossa. Tarvittaessa kokoukseen järjestetään etäosallistumismahdollisuus.

Mikäli asioiden käsittelytilanne sitä vaatii, on kokousta mahdollista siirtää. Jos lautakunnassa käsiteltäviä päätösesioita ei ole, on kokous mahdollista perua. Tarvittaessa voidaan pitää ylimääräisiä kokouksia. Esittelijä ilmoittaa kokousmuutoksista lautakunnan jäsenille puheenjohtajaa kuultuaan.

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija
puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Liitteet

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset 1.1.2023 alkaen

Päätöshistoria

Savo-Pielisen jätelautakunta 2.6.2022 § 9

Tiivistelmä

Jätehuoltomääräykset ovat jätelautakunnan päättämiä sitovia kunnallisia säännöksiä, joilla tarkennetaan jätelainsäädäntöä ja ohjataan jätehuollon järjestämistä alueella. Määräysten uudistamisella toimeenpannaan jätelainsäädännön kiristyneet kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja sovitetaan velvoitteet paikallisiin olosuhteisiin. Samalla päivitetään mm. jäteastioiden tyhjennyksiä, kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevia säännöksiä.

Uudistus tuo asukkaille lisävelvoitteita mm. jätteiden lajitteluun ja erilliskeräykseen, mutta osin muutokset myös mahdollistavat jätehuoltoon lisäjoustoja. Uudistuksen tavoitteena on lisätä jätteiden kierrätystä, parantaa jätteiden keräyksen ja kuljetusten toimivuutta sekä edistää toimivaa jätteiden omatoimista käsittelyä.

Jätehuoltomääräysten luonnos on valmisteltu jätehuoltoviranomaisessa tehden yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Sen jälkeen, kun jätehuoltomääräysten luonnos käsitellään lautakunnassa, asukkaille ja sidosryhmille varataan vielä vaikutusmahdollisuudet määräyksiin. Eri näkemykset otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ja pyritään yhteensovittamaan ennen kuin jätelautakunta hyväksyy määräysmuutokset. Uudistettujen määräysten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023. Joitakin uusia velvoitteita koskee lisäksi siirtymäajat.

Yleistä jätehuoltomääräyksistä ja niiden uudistuksesta

Jätehuoltomääräykset ovat jätelain (646/2011) 91 §:n nojalla annettavia sitovia paikallisia määräyksiä, jotka toimivat jätelain toimeenpanon välineenä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jätehuoltomääräyksillä pyritään varmistamaan toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Määräyksillä myös edistetään jätelain mukaista jätehuollon etusijajärjestystä.

Jätehuoltomääräyksiä voidaan jätelain mukaisesti antaa kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätteen määrän vähentämisestä, lajittelusta, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista. Jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi määräyksiä voidaan antaa myös muun kuin kunnalle kuuluvan jätteen keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöillä tai jätteen vastaanottoaikoilla sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi sekä velvollisuudesta antaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tietoja kunnan vastuulle kuuluvista jätteistä ja jätteen kuljetuksista.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueen kunnissa on voimassa yhtenäiset jätehuoltomääräykset, jotka ovat tulleet voimaan 1.4.2019. Nyt määräykset on

tarvetta uudistaa, koska jätelainsäädäntöön on tullut muutoksia vuoden 2021 aikana. Jätehuoltomääräyksillä toimeenpannaan jätteiden kierrätyksen edistämiseksi jätelainsäädäntöön sisällytetyt kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Samalla pyritään parantamaan jätteiden keräyksen ja kuljetusten toimivuutta sekä edistämään toimivaa jätteiden omatoimista käsittelyä.

Jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty jonkin verran jo jätelainsäädäntöön sisältyviä säännöksiä. Uuteen jäteasetukseen (valtioneuvoston asetus jätteistä, 978/2021) on tullut mukaan myös sellaisia asioita, joista on aiemmin säädetty pelkästään jätehuoltomääräyksissä, kuten kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja jätteen omatoimista käsittelyä koskevat edellytykset. Näitä asetuksen velvoitteita täsmennetään ja muutetaan osin määräyksissä. Asetuksen sisältöä toistetaan paikoin määräyksissä, jotta kuntalaiset voivat ymmärtää määrätyn asiakokonaisuuden oikealla tavalla, eikä heidän tarvitse lukea rinnakkain lakia, asetusta ja jätehuoltomääräystä ymmärtääkseen velvoitteiden sisällön.

Jätehuoltomääräysten valmistelu ja päätöksenteko

Jätehuoltomääräykset on valmisteltu Savo-Pielisen jätelautakunnan alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa. Valmistelua on tehty yhteistyössä alueen sidosryhmien kanssa heidän näkemyksiään kuullen. Lisäksi jätehuoltomääräysten uudistamisesta on keskusteltu Itä-Suomen alueen jätehuoltoviranomaisten kesken, jotta eri alueiden määräyksiä saataisiin yhtenäistettyä mahdollisuuksien mukaan.

Valmistelun aikana jätehuoltomääräysten linjauksia läpikäytiin kunnallisen jäteyhtiön eli Jätekuon, kuntien ympäristönsuojelun viranhaltijoiden ja ELY-keskusten yhteyshenkilöiden kanssa. Sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden kuljetuksia hoitaville jätealan yrittäjille järjestettiin kuulemistilaisuus, jossa käsiteltiin erityisesti jätteiden keräystä ja kuljetusta koskevaa sääntelyä. Lisäksi saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljettajille annettiin mahdollisuus kommentoida jätevesilietteiden jätehuoltoa koskevia määräyksiä. Jätehuoltomääräysten uudistusta läpikäytiin myös Kiinteistöliitto Itä-Suomen kanssa.

Kun jätehuoltomääräysten alustava luonnos valmistui, varattiin kuntien jätehuollon yhteyshenkilöille eli teknisen toimen, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan edustajille mahdollisuus kommentoida luonnosta ja sen perusteluja. Kommentointimahdollisuus varattiin myös Jätekuukolle sekä pakkausten tuottajayhteisöille ja Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:lle. Määräysten sisällöstä pyydettiin lisäksi näkemyksiä suurimpien kuntien ympäristöterveystoimista.

Sidosryhmien näkemykset ja toiveet on pyritty mahdollisuuksien mukaan huomioimaan ja yhteensovittamaan jätehuoltomääräysten luonnoksessa. Tämä jätehuoltomääräysten luonnos on nyt jätelautakunnan käsittelyssä. Kuntalaisille ja muille, joihin jätehuoltomääräykset voivat vaikuttaa, varataan vielä tämän jälkeen hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet määräyksiin ja asiasta pyydetään tarpeelliset lausunnot. Jätehuoltomääräysten ehdotus valmistellaan saadut lausunnot ja mielipiteet huomioon ottaen, minkä jälkeen jätehuoltomääräykset tuodaan hyväksyttäväksi Savo-Pielisen jätelautakuntaan. Jätelautakunta päättää kunnallisena jätehuoltoviranomaisena määräyksistä.

Jätehuoltomääräysten rakenne

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella jätehuoltomääräysten pohjana on käytetty Suomen Kuntaliiton mallia, jotta jätehuoltomääräysten velvoitteet jätelainsäädännön tarkennuksina kohdistetaan kuntalaisille ja jätehuollon toimijoille yhdenmukaisesti muiden alueiden kanssa. Suomen Kuntaliiton mallia on hyödynnetty määräyksissä aiemminkin. Valtakunnallinen malli on uudistunut alkuvuonna 2022 ja mallin muutokset on otettu huomioon määräyksiä valmisteltaessa. Jätehuoltomääräysten perusrakenne ei kuitenkaan ole muuttunut tämän myötä.

Jätehuoltomääräykset sisältävät yleisen osan ja varsinaisen määräysosan. Yleinen osa on kuntalaisille tarkoitettu informaatio-osa jätelain yleisistä vaatimuksista ja periaatteista, kunnan järjestämästä jätehuollosta sekä jätehuoltomääräysten perusteista. Yleistä osaa on päivitetty siten, että siinä on otettu huomioon jätelainsäädäntöön tehdyt muutokset. Samalla yleiseen osaan on tehty täydennyksiä, joilla kuvataan aikaisempaa kattavammin kunnallista jätehuoltojärjestelmää ja jätehuollon sääntelyä.

Varsinainen määräysosa sisältää sitovat, lainsäädäntöä täsmentävät määräykset. Vaikka määräysten pohjana on valtakunnallinen malli, otetaan määräysten sisällössä huomioon paikalliset olosuhteet. Määräyksiin esitetään uudistuksia, joissa on otettu huomioon muuttunut jätelainsäädäntö ja jätehuollon toimintaympäristö. Keskeisimmät jätehuoltomääräyksiin esitettävät muutokset liittyvät kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden laajentamiseen, jäteastioiden tyhjentämiseen, kompostointiin sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoon.

Jätehuoltomääräysten soveltamisen tukena on perustelumuihistio, jossa avataan säännösten perusteita ja annetaan soveltamisohjeita käytännön tilanteisiin. Perustelumuihistioon on tehty muutoksia siltä osin kuin muuttuvat määräykset edellyttävät uusia perusteluja.

Jätehuoltomääräysten sisällön muutokset

Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymistä koskevassa luvussa säännellään, miten kiinteistöjen on hoidettava jätelain 41 §:n mukainen velvoite luovuttaa jätteet kunnan järjestämään kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteeseen. Sääntely pidetään pääosin ennallaan: liittymisvaihtoehtoja ovat kiinteistökohtainen jäteastia, lähikiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa) ja rajatusti aluekeräyspiste.

Jotta jätekimppa palvelee aidosti kaikkia sen osakkaita, eikä järjestely ole vain nimellinen, asetetaan kimppojen sekajätteen ja uutena myös biojätteen jäteastiatilavuudelle kapasiteettivaatimukset. Vähimmäistilavuusvaatimus asetetaan kuitenkin verrattain alhaiseksi ottaen huomioon eri talouksien tuottamat erisuuruiset jätemäärät. Tyypillisesti kapasiteettia onkin varattava huomattavasti esitettyjä vähimmäismääriä enemmän. Vähimmäisvaatimuksen pohjalta voidaan

kuitenkin järjestää lisäastioita tai tyhjennyksiä niille kimpoille, joilla kapasiteettia on selvästi niin vähän, että yhteisen jäteastian käyttö voi aiheuttaa epäasianmukaista jätteiden käsittelyä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua kimppa-astian käyttöön, mikäli sen käytöstä aiheutuu roskaantumista taikka haittaa terveydelle tai ympäristölle. Uutena jätehuoltomääräyksiin otetaan säännös siitä, että myös jätehuoltoviranomainen voi antaa kimppaa koskevia ohjeita tai lakkauttaa kimppa-astian käytön, jos kimppa-astian ylläpidossa ja käytössä on toistuvia laiminlyöntejä. Ensisijaisesti pyritään siihen, että asiakkaat korjaisivat puutteet Jäteukon antamalla ohjeistuksella, mutta tarvittaessa käytetään jätehuoltoviranomaisen antamaa kehotusta tai päätöstä. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kimppa-astiaa ei saada turvallisesti tyhjennettyä, eikä jätettä siirretä määräysten mukaiseen paikkaan, on kiinteistöt saatava järjestämään jätehuolto muulla tavalla.

Jätehuolto järjestetään Jäteukon ylläpitämän aluekeräyspisteen kautta niille omakotitaloille, paritaloille sekä vapaa-ajan asunnoille, jotka eivät järjestä jätehuoltoa kiinteistökohtaisella jätellä tai kimppa-astialla. Silloin, kun kiinteistön haltija itse ei ilmoita liittymisestä jätehuoltoon, jätehuoltoviranomainen ilmoittaa kiinteistön haltijalle liittumisesta ja kertoo liittämisen perusteet sekä liittumisesta seuraavat velvoitteet. Näin kiinteistön haltijat ovat aina tietoisia velvoitteistaan. Aluekeräyspisteillä on aina sekajätteen keräys, mutta niille järjestetään jatkossa kattavammin myös biojätteen keräystä.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueelle on järjestetty ja ollaan järjestämässä joillekin uusille asuinalueille korttelikeräysjärjestelmiä, joilla pyritään tehostamaan jätteenkeräystä ja parantamaan asukkaille tarjottavaa palvelutasoa. Näillä alueilla liittyminen kunnan järjestämään jätehuoltoon tapahtuu keskitetyn järjestelmän kautta. Aikaisempaa sääntelyä tarkennetaan niin, että asuntoaluekohtaisen jätteenkeräysjärjestelmän sijaan puhutaan lyhyemmin korttelikeräyksestä, joka on vakiintunut ko. järjestelmän nimeksi. Lisäksi täsmennetään sitä, että mikäli kiinteistön haltija ei itse ilmoita järjestelmään liittymisestä, kiinteistö liitetään siihen jätehuoltoviranomaisen ilmoituksella. Korttelikeräyksessä kerätään sekajätettä ja kierrätettäviä jätteitä.

Jätteiden lajitteluvelvoitteet

Jätteiden keräämistä koskevassa luvussa säännellään sitä, mitä jätteitä kiinteistöillä on lajiteltava ja kerättävä. Jätehuoltomääräyksissä veloitetaan jätteen haltijat erottamaan materiaalina kierrätyskelpoiset jätteet energiana hyödynnettävästä sekajätteestä ja toimittamaan ne joko kiinteistön jätetiehoihin taikka ekopisteisiin tai muihin asianmukaisiin keräyspisteisiin. Materiaalina hyödynnettäviä jätteitä kutsutaan jatkossa hyötyjätteen sijaan kierrätettäväksi jätteeksi, mikä kuvaa paremmin sitä, että nämä jätelajit hyödynnetään kierrättämällä materiaali uusiin tuotteisiin.

Biojäte on lajiteltava erikseen sellaisilla kiinteistöillä, jotka kuuluvat jätehuoltomääräysten mukaan biojätteen kiinteistöittaisen erilliskeräyksen tai korttelikeräyksen piiriin taikka jotka ovat ilmoittaneet kompostoivansa biojätteen. Uutena vaatimuksena on biojätteen lajitteluvollisuus myös niillä aluekeräyspisteeseen liittyneillä kiinteistöillä, joille on järjestetty biojätteen

erilliskeräys aluekeräyspisteellä. Biojätteen lajitteluvuorotte on perusteltua asettaa kaikille niille, joille erilliskeräyspalvelu on järjestetty. Jos biojätteelle ei ole erilliskeräystä, eikä sitä kompostoida, se laitetaan sekajäteastiaan.

Kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli laitetaan näille jätelajeille tarkoitettuihin kiinteistön jäteastioihin, jos kiinteistö kuuluu jätteiden kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin. Muilta kiinteistöiltä nämä jätteet toimitetaan tuottajien tai Jätekuon järjestämiin ekopisteisiin. Myös tuottajavastuulle kuuluvaa paperia koskee vastaavat lajitteluvuorotteet. Jos kiinteistö kuuluu korttelikeräysjärjestelmään, toimitetaan kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli ja paperi korttelikeräyspisteeseen.

Uutena sekajätteestä on eroteltava vuoden 2023 alusta lähtien tekstiilijäte. Tätä jätettä ei kerätä kiinteistöiltä, vaan se toimitetaan Jätekuon järjestämiin keräyspisteisiin.

Jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvuorotteet

Kiinteistökohtaisia erilliskeräysvuorotteita laajennetaan jäteasetuksessa säädettyjen vuorotteiden pohjalta. Vuorotteilla pyritään siihen, että kierrätykseen ohjautuvan jätteen osuus kasvaa, kun kiinteistöillä on mahdollisimman kattavasti jäteastiat eri jätelajeille. Yhdyskuntajätteestä tulisi kierrättää jäteasetuksen tavoitteen mukaisesti 55 % vuonna 2025, 60 % vuonna 2030 ja 65 % vuonna 2035. Tilastokeskuksen Jätetilaston mukaan yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli Suomessa noin 42 % vuonna 2020, eikä kierrätysaste ole juurikaan muuttunut viime vuosien aikana. Yhdyskuntajätteen energiahyötykäytön osuus on sen sijaan lisääntynyt noin 58 %:iin ja kaatopaikkasijoitus on lähes loppunut.

Jätehuoltomääräyksissä asetetaan sekajätteen keräysvuorotteisuuden lisäksi kiinteistökohtaisia erilliskeräysvuorotteita biojätteelle, kartonki-, muovi- ja lasipakkauksille sekä metallille. Jätelain mukaisesti kunnallinen jäteyhtiö huolehtii sekajätteen ja biojätteen lisäksi erilliskerättävien pakkausjätteiden kiinteistöittäisen keräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä. Jätekuo hoitaa sekajätteen ja biojätteen käsittelyn, kun taas erilliskerätyt pakkausjätteet ohjataan tuottajien järjestämään käsittelyyn.

Jäteasetuksen 17 §:n mukaan biojäte, kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli on erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin taajamissa vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöillä. Lisäksi asetuksen mukaan biojätteen erilliskeräys on laajennettava koskemaan kaikkia asuin-kiinteistöjä yli 10 000 asukkaan taajamissa.

Jätelakiin on otettu mahdollisuus siihen, että jätehuoltomääräyksissä voidaan poiketa jäteasetuksessa säädettyistä erilliskeräysvuorotteista joko laajempaan tai suppeampaan suuntaan. Tämä mahdollistaa joustavan ja paikallisten tarpeiden mukaisen jätehuollon. Määräyksillä voidaan vuorottaa jäteasetuksessa säädettyä laajempaan erilliskeräykseen, jos se katsotaan tarpeelliseksi kierrätyksen edistämiseksi. Määräyksillä voidaan myös sallia suppeampi erilliskeräys määrääjäksi, korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos jokin jätelain 15.2 §:n mukaisista poikkeamisen edellytyksistä täyttyy. Poikkeaminen on mahdollista esimerkiksi silloin, kun jäteasetuksen mukainen erilliskeräys ei johda ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen kokonaistulokseen.

Alueen jätehuoltomääräyksissä on tarkoitus soveltaa pitkälti jäteasetuksen mukaisia erilliskeräysvelvoitteita. Nykyisiin jätteiden erilliskeräysvelvoitteisiin tulee paikoin tiukennusta biojätettä sekä muovi- ja lasipakkauksia sekä metallia koskien. Jäteasetuksen mukaisista velvoitteista on kuitenkin tarkoitus poiketa vähäisissä määrin edellä mainituin perustein osin laajempaan ja osin suppeampaan suuntaan. Poikkeamiset perustuvat selvitykseen kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen laajentamisen ilmasto- ja kustannusvaikutuksista (LCA-selvitys 2022, liitteenä). Jätteiden erilliskeräys pyritään järjestämään mahdollisimman optimaalisen laajuisena ottaen huomioon sekä kokonaisvaikutukset ympäristöön että keräyksen kustannukset.

Jätehuoltomääräysten luonnoksen mukaan biojäte on erilliskerättävä jatkossakin kaikissa jätehuoltoviranomaisen määrittelemissä taajamissa sellaisilta kiinteistöiltä, joissa on vähintään viisi asuinhuoneistoa. Lisäksi biojätteen erilliskeräysvelvoite laajenee kaikille vakituksille asuin- ja kiinteistöille Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen suurimmissa taajamissa 1.7.2024 alkaen. Velvoite asetetaan jäteasetuksen mukaisesti yli 10 000 asukkaan taajamiin eli Kuopion keskeiselle kaupunkialueelle, Siilinjärven keskustaajamaan ja Pieksämäen keskeiselle kaupunkialueelle. Tämän lisäksi laaja biojätteen erilliskeräysvelvoite tulee koskemaan Siilijärven Toivala-Vuorela taajamaa, joka sijaitsee keskeisesti Kuopion ja Siilinjärven keskustaajamien välillä. Tässä tiheästi rakennetussa yli 5000 asukkaan taajamassa biojäte saadaan kerättyä tehokkaasti kaikilta kiinteistöiltä vastaavasti kuin toimialueen suurimmissa taajamissa. Jätehuoltomääräyksiä valmisteltaessa arvioitiin myös mahdollisuutta laajentaa biojätteen erilliskeräystä tätä enemmän, mutta laajennusta ei katsottu perustelluksi laaditun LCA-selvityksen pohjalta.

Biojätteen erilliskeräyksen vaihtoehtona on jatkossakin kompostointi eli erilliskeräysvelvoitteen voi korvata kompostoimalla biojätteen. On kuitenkin huomattava, ettei jätehuoltomääräyksissä aseteta kaikkia kiinteistöjä koskevaa kompostointivelvoitetta. Omakotitaloihin, paritaloihin ja alle viiden huoneiston taloyhtiöihin ei ole tarvetta järjestää biojätteen erilliskeräystä tai kompostointia, jos ne sijaitsevat muualla kuin edellä mainituissa Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen suurimmissa taajamissa. Biojätteen kompostointi on kuitenkin suositeltavaa.

Pakkausjätteet ja muu samaa materiaalia olevan jäte eli kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli on erilliskerättävä jäteasetuksen 18 ja 19 §:n pohjalta annetun velvoitteen mukaisesti kaikilta vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöiltä kaikissa taajamissa 1.7.2023 alkaen. Kartonkipakkausten erilliskeräysvelvoite on koskenut Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella jo aikaisemmin kaikkia näitä kiinteistöjä. Muovi- ja lasipakkausten sekä metallin erilliskeräysvelvoite on sen sijaan koskenut aikaisemmin kaikkia vähintään 10 huoneistojen kiinteistöjä eli keräysvelvoite laajenee 5 - 9 huoneiston kiinteistöille. Jätehuoltomääräyksiä valmisteltaessa selvitettiin mahdollisuutta laajentaa erilliskeräysvelvoitteet myös 3 - 4 huoneiston kiinteistöille. Tehdyn LCA-selvityksen mukaan tällä velvoitteen laajentamiselle ei kuitenkaan saataisi juurikaan kasvatettua erilliskerättävien kierrätettävien jätteiden kertymiä. Kun lisäksi niin ympäristönsuojeluviranomaiset kuin Kiinteistöliitto Itä-Suomi katsoivat, että jäteasetuksen mukainen viiden huoneiston velvoite on tarkoituksenmukainen, esitetään tämä velvoite myöskin jätehuoltomääräyksiin.

Biojätteen ja pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteet tulevat koskemaan sekä vakituisesti asuttuja kiinteistöjä että sellaisia vapaa-ajan kiinteistöjä, joilla on vähintään viisi lomahuoneistoa tai vapaa-ajan asuinrakennusta. Sen sijaan yksittäisiä vapaa-ajan asuinrakennuksia keräysvelvoitteet eivät koske, vaikka ne sijaitisivat taajamarajauksen sisällä. Perusteena tähän rajaukseen on laadittu LCA-selvitys, jonka perusteella yksittäisten vapaa-ajan asuinrakennusten sisällyttämistä velvoitteiden piiriin ei ole katsottu ympäristön kannalta perustelluksi.

Erilliskeräysvelvoitteet asetetaan asuin- ja kiinteistöjen lisäksi muille kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä oleville kiinteistöille. Nämä velvoitteet sisällytetään jätehuoltomääräyksiin jäteasetuksen mukaisina eli ne perustuvat jätelajin kertymiin. Keräys on järjestettävä, kun jätelajeja syntyy tietyt vähimmäismäärät (kg/viikko). Osin velvoitteet väljenevät aikaisemmasta, jotta ne ovat yhteneväisiä muihin alueisiin nähden. Keräys on kuitenkin mahdollista jatkossakin laajemmin kuin velvoitteet edellyttävät.

Kierrätettävien jätteiden keräysalueet

Kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet koskevat erikseen rajattuja taajamia. Taajamat on määritelty sähköiselle kartalle Kuopion kaupungin karttapalveluun. Rajauksen pohjana on käytetty jäteasetuksessa tarkoitettuja taajamia eli rakennusryhmiä, joissa on vähintään 200 asukasta ja joissa rakennusten välinen etäisyys on yleensä enintään 200 metriä (virallinen ns. YKR-taajamarajaus). Taajamat on kuitenkin rajattu osin tästä poiketen ottaen huomioon alueiden asemakaavoitus ja tieverkosto. Taajamiin on sisällytetty tiheimmin rakennetut, pääosin asemakaavoitetut alueet ja muut hyvin tiheästi rakennetut alueet, joilla on pääosin kuntien ylläpitämä katuverkosto. Myös tiivis loma-asutus on otettu huomioon taajamien rajauksissa. Sellaisia taajamien reuna-alueita, joilla asutus on maaseutumaisempaa ja joilla on jätteenkuljetuksen logistiikan kannalta haastavaa yksityistieverkostoa, on rajattu velvoitteiden ulkopuolelle. Tämä rajausta perustuu kierrätettävien jätteiden keräyksen ilmasto- ja kustannusvaikutusten arviointiin (LCA-selvitys).

Taloyhtiöt sijaitsevat lähes poikkeuksetta rajatuilla taajama-alueilla eli vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöjä koskevat keräysvelvoitteet tulevat koskemaan taloyhtiöitä varsin kattavasti. Jäteasetuksen lähtökohtaa suppeampi taajamarajaus vaikuttaakin lähinnä omakotitaloja ja paritaloja koskevan biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajuuteen Kuopion, Pieksämäen ja Siilinjärven keskustaajamien reuna-alueilla. Näille alueille, joilla asutus on muuta taajamaa harvempaa ja maaseutumaisempaa, ei ole ympäristövaikutusten vuoksi perusteltua asettaa biojätteen erilliskeräysvelvoitetta pientaloille.

Nekin kiinteistöt, joita kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat kiinteistön haltijan niin halutessa liittyä Jätekuon järjestämään erilliskeräykseen vapaaehtoisesti. Taajamien lisäksi vapaaehtoisista erilliskeräyspalvelua tarjotaan taajamien välisten keskeisten tieyhteyksien varrella eli jätehuoltoviranomaisen määrittelemällä kierrätettävien jätteiden kuljetusalueella. Kuljetusalueeseen on sisällytetty myös tiiviin loma-asutuksen alueet. Kuljetusalue on määritelty jätelautakunnan aikaisemman päätöksen pohjalta (Savo-Pielisen jätelautakunta 2.6.2020 § 6). Taajamien väliset reitit ovat pääosin aiemman päätöksen mukaiset. Kuljetusalueeseen on lisätty yksi keskeinen YKR-taajamaan

kuuluva tieosuus, jonka varrella on kohtalaisen tiheää asutusta. Alueesta on poistettu kaksi sellaista taajamien välistä tieyhteyttä, joiden varrella ei ole tiheästi rakennettuja alueita ja jotka eivät kuulu kuljetusurakoitsijoiden kierrätettävien jätteiden kuljetusreitteihin. Lisäksi alueesta on poistettu yksittäisiä teitä, joiden varrella ei ole vakituista asumista.

Haja-asutusalueen sellaisille kiinteistöille, jotka eivät sijaitse kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäisellä kuljetusalueella, kiinteistöittäistä keräystä ei tarjota, koska keräys on logistisesti ja taloudellisesti järkevää sekä ympäristövaikutuksiltaan perusteltua vain riittävän tiheästi asutuilla alueilla eli taajamissa sekä muualla keräysreittien varrella. Kiinteistöittäiseltä kuljetusalueelta voidaan kuitenkin poiketa sellaisiin keräyspaikkoihin, joissa kerättävän jätteen määrä on huomattava ja poikkeama kuljetusalueesta on kohtuullinen jätemäärään nähden. Näin haja-asutusalueellakin sijaitsevat taloyhtiöt ja kimpat voivat halutessaan ottaa kierrätettäviä jätteitä erilliskeräykseen.

Kunnallisen jäteyhtiön asiantuntija-arvion pohjalta kiinteistöittäiseltä kuljetusalueelta poikkeamisen lähtökohtana pidetään sitä, että viiden asuinhuoneiston kierrätettäviä jätteitä voidaan poiketa tyhjentämään 500 metrin matka. Tällä periaatteella 10 huoneiston jätteitä voidaan poiketa tyhjentämään kilometrin matka ja 20 huoneiston jätteitä kaksi kilometriä. Jotta poikkeamiset eivät vaikeuta tehokkaiden jätteenkuljetusreittien suunnittelua ja toteuttamista, kahta kilometriä pidempiä poikkeamia ei tehdä. Kun erilliskeräystä ei järjestetä kiinteistölle, biojäte voidaan kompostoida ja kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli toimitetaan ekopisteisiin.

Jätteiden kompostointi ja kompostoinnista ilmoittaminen

Jätteiden omatoimista käsittelyä ja hyödyntämistä koskevaa sääntelyä laajennetaan ja muutetaan kompostoinnin osalta. Biojätettä eli elintarvike- ja keittiöjätettä kompostoitaessa on oltava jatkossakin tarkoitukseen soveltuva, suljettu ja hyvin ilmastoitu kompostori, johon haittaeläinten pääsy on estetty. Jatkossa ei kuitenkaan edellytetä kompostorilta lämpöeristystä, jos vain tilavuutta on riittävästi kaikille kiinteistöllä syntyville biojätteille ottaen huomioon talviajan aiheuttama hidastuminen tai pysähtyminen kompostoitumisessa. Lämpöeristysvaatimuksen poistamisella pyritään madaltamaan kompostoinnin aloittamiskynnystä. Muista kompostorille asetetuista vaatimuksesta ei sen sijaan voida tinkiä, ettei kompostointi aiheuta haittoja ympäristöön.

Kompostointia koskevaa sääntelyä tarkennetaan kompostorin hoitoa koskevilla määräyksillä. Kompostorin hoito on järjestettävä niin, että biojäte kompostoituu ja kompostori on asianmukaisessa kunnossa. Kompostoriin voi laittaa vain maatuva jätettä, mutta ei kuitenkaan vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja, jotteivat ne leviä ympäristöön kompostimullan mukana. Jätteen voi poistaa kompostorista ja hyödyntää omatoimisesti vasta, kun se on maatunutta. Esimerkiksi viime aikoina yleistynyt Bokashi-menetelmä ei ole riittävä biojätteen käsittelytapa ilman jälkikäsittelyä tiiviissä kompostorissa. Määräyksiin täsmennetään lisäksi sitä, että kompostori on tyhjennettävä ennen sen täyttymistä, joka tapauksessa vähintään vuoden välein ja kompostoitunut massa on hyödynnettävä omatoimisesti. Näillä säännöksillä pyritään siihen, että kompostoinnilla biojäte tosiasiallisesti käytetään hyödyksi.

Kompostorin sijoittamisessa on huomioitava se, ettei siitä saa aiheutua haittaa. Jätehuoltomääräyksiin sisällytetään kompostoreille uutena jätteenkeräyspaikkojen suojaetäisyyksiä vastaavat vähimmäisetäisyydet asuinrakennuksiin, jottei kompostoinnista aiheudu haittoja naapureille. Kompostori voidaan kuitenkin aina sijoittaa rakennuslupakuviin merkittävään jätehuollolle varattuun tilaan, johon myös jäteastiat on sijoitettu.

Biojätettä voidaan mahdollisesti kompostoida jatkossa uudenaikaisissa keräysvälineissä, jotka ovat kompostoinnin lisäksi suunniteltu koneelliseen tyhjennykseen kiinteistöittäisessä biojätteen kuljetuksessa. Tällaisesta keräysvälineestä kompostoituneen massan voi tyhjentää joko itse tai vaihtoehtoisesti biojätteen voi tyhjentää jätteautolla. Jotta tällaisen kompostorin tyhjennys voidaan suorittaa turvallisesti, on kompostori sijoitettava siten, että jätteauto pääsee esteettömästi kompostorin viereen.

Jäteasetuksen 43 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava biojätteen kompostoinnista tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Näin kompostointi voidaan ottaa huomioon valtakunnallisessa yhdyskuntajätteen kierrätysasteen laskennassa. Kompostointi voidaan ottaa huomioon myös kiinteistön jätehuollon järjestelyissä ja jätemaksuissa, kun kompostointi-ilmoitus on tehty. Tarkoituksena on, että kompostointi-ilmoitus tehdään tällä alueella jätehuoltoviranomaisen ylläpitämää rekisteriä varten Jätekuukolle, joka hoitaa tietoaineiston käsittelyn ja rekisteriin merkitsemisen. Näin ollen uusi jäteasetuksen sääntely ei juurikaan muuta ilmoituksen tekemistä käytännössä, sillä biojätteen kompostoinnista on tehtävä jo nykyisten jätehuoltomääräysten nojalla ilmoitus Jätekuukoon.

Kompostointi-ilmoitusvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on täsmennetty niin, että ilmoituksessa vaaditaan kaikki jäteasetuksen vaatimat tiedot sekä muut kompostoinnin seurantaan varten tarpeelliset tiedot (esim. tieto kompostorin rakenteesta). Aikaisemmin kompostointi-ilmoitus on ollut voimassa 10 vuotta. Koska jäteasetuksessa edellytetään, että tiedot on päivitettävä vähintään viiden vuoden välein, muutetaan ilmoituksen voimassaoloajaksi tämä viisi vuotta. Ensimmäinen uudistettujen määräysten mukainen ilmoitus on tehtävä kirjallisesti tai sähköisellä lomakkeella siinä vaiheessa, kun aikaisemman kompostointi-ilmoituksen teosta on kulunut viisi vuotta. Jatkossa tietoja päivitettäessä riittää myös suullinen ilmoitus. Jos uutta ilmoitusta kompostoinnista ei tehdä, kompostointitieto poistetaan rekisteristä.

Jäteastiat ja niiden merkitseminen

Jäteastioita koskien jätehuoltomääräyksissä säännellään sitä, millaisia jäteastioita kiinteistöllä voidaan käyttää jätteiden keräykseen, miten jäteastiat saadaan täyttää ja miten ne on tyhjennettävä. Kiinteistöillä käytetään pääosin kunnallisen jäteyhtiön toimittamia jäteastioita tyhjennysten turvallisuuden ja toimivuuden varmistamiseksi. Käytössä olevat jäteastiat korvataan Jätekuukon toimittamalla jäteastiolla kuitenkin vasta, kun ovat huonokuntoisuuden vuoksi käyttöön sopimattomia tai mikäli ne eivät täytä jäteastialle määriteltyjä ehtoja. Jätekuukko arvioi jäteastioiden korvaamisen tarpeen, jotta vain tarpeelliset jäteastiat uusitaan.

Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että jäteastiassa on merkintä kerättävästä jätelajista ja lisäksi keräyksen toteuttajan eli Jäteukon tiedot. Jäteukko huolehtii astiatarrojen toimittamisesta asiakkaille. Keräyspaikalla tai sen läheisyydessä on oltava jäteasetuksen mukaisesti myös jätteen lajitteluohjeet. Myös lajitteluohjeita saa Jäteukolta.

Jäteastiat, jotka eivät sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on yksilöitävä kiinteistön tai kimpan osoitteella. Samoin edellytetään sitä, että yksilöintimerkinnot tehdään, kun keräyspaikalla on yhtä useampi jäteastia. Jätteenkuljetusyritykset ovat toivoneet entistä selkeämpiä merkintöjä jäteastioihin, jotta keräyspaikoilla on aina selvää, mitkä jäteastiat on kulloinkin tyhjennettävä.

Jäteastioiden täyttäminen ja tyhjentäminen

Jäteastioiden täyttämistä ja painorajoja koskeva sääntely on tarkoitus pitää pääsääntöisesti ennallaan. Sääntelyyn esitetään joitakin vähäisiä täsmennyksiä, jottei jäteastioihin laitettaisi sellaisia jätteitä, jotka eivät sinne kuulu. Mitään sellaista jätettä, joka voi aiheuttaa työturvallisuusriskin tyhjentäjälle tai vahingoittaa jäteastiaa tai kuljetuskalustoa taikka vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormausta tai purkamista, ei saa jäteastiaan laittaa.

Jäteastiat on tyhjennettävä säännöllisesti riittävän tiheillä tyhjennysväleillä, jottei jätteistä aiheudu haittoja ja jottei niitä ohjaudu epäasianmukaiseen käsittelyyn jäteastioiden ylitäytön vuoksi. Jäteastioiden tyhjennysvälejä koskeva sääntely pidetään pääosin ennallaan. Vähän jätettä tuottavien kiinteistöjen osalta esitetään asiakkaiden toiveiden mukaan väljennettäväksi osin sekajätteen tyhjennysväliä. Jatkossa taloudet, joilla on käytössä pieni jäteastia (140-240 litraa) ja biojätteet lajitellaan pois sekajätteestä, voivat tyhjennyttää sekajäteastian kahdeksan viikon välein ympäri vuoden riippumatta siitä, kuinka monta asukasta kiinteistöllä on. Aiemmin pidennetty tyhjennysväli on ollut mahdollinen vain 1-2 henkilön talouksille, kun taas tätä useamman henkilön taloudet ovat saaneet pidemmän tyhjennysvälin vain jätehuoltoviranomaisen poikkeamispäätöksellä. Sekajäteastian kahdeksan viikon tyhjennysväli olisi jatkossa mahdollinen myös vapaa-ajan kiinteistöille, joilla on käytössä pieni jäteastia ja biojäte kompostoidaan. Kesäaikaan käytettäviltä vapaa-ajan kiinteistöiltä edellytettäisiin näin ollen vain kahta jäteastiatyhjennystä kesässä, jos syntyvän sekajätteen määrä on hyvin vähäinen.

Sekajätteen tyhjennysväliin tehtävällä väljennyksellä pyritään ottamaan huomioon aiempaa paremmin ne taloudet, joissa kierrätettävät jätteet lajitellaan huolellisesti ja syntyvä sekajätteen määrä on pieni. Tällä kannustetaan edelleen jätteiden lajitteluun, mutta myös jätteiden synnyn ehkäisyyn. Pidennetty tyhjennysväli on mahdollinen vain pienille jäteastioille, koska ensisijaisesti jäteastian koko on sovitettava syntyvään jätemäärään. Liian laajasti sallittuna pitkät tyhjennysvälit voivat johtaa jätteiden epäasianmukaiseen käsittelyyn, kuten polttoon kiinteistöillä. Kahdeksaa viikkoa pidempiä tyhjennysvälejä ei sallita, ettei sekajätteestä aiheudu haittoja ympäristöön.

Biojätteen tyhjennysvälisääntelyä esitetään väljennettäväksi niin, että tyhjennysväli voisi olla talviaikaan kahden viikon sijaan neljä viikkoa, jos biojäteastia on alle 10

asuinhuoneiston käytössä tai käytössä on syväkeräys. Kesäaikaan tyhjennysvälin on kuitenkin oltava edelleen kaksi viikkoa, koska lämpimään vuodenaikaan biojätteestä voi aiheutua pitkillä tyhjennysväleillä hajuhaittaa. Talvella tyhjennysväli voi olla pienikiinteistöillä neljä viikkoa, vaikka jäätyminen voikin olla paikoin ongelmana. Vähintään 10 huoneiston kiinteistöillä tyhjennysväli on tätä tiheämpi (viikon välein kesällä ja kahden viikon välein talvella), jottei biojätteestä aiheudu haittaa ja jotteivat biojäteasiat täyty liian painaviksi.

Jätteiden keräyspaikka

Jäteasiat on sijoitettava jätehuoltomääräysten mukaan sellaiseen keräyspaikkaan, josta jäteasiat voidaan tyhjentää toimivasti aiheuttamatta vaaraa tai haittaa kiinteistön muulle käytölle, liikenteelle, ympäristölle tai tyhjentäjälle. Määräyksissä on myös vaatimukset keräyspaikalle johtavan kulkuyhteyden kantavuudelle ja esteettömyydelle sekä sille, miten lähelle keräyspaikkaa jäteautolla on päästävä. Tämä sääntely on tarkoitus säilyttää ennallaan.

Sääntelyä täsmennetään hieman aikaisemmasta asettamalla kiinteistön jäteastioille vähimmäisetäisyydet asuntojen ikkunoista ja rakennusten ilmanottoaukoista. Nämä etäisyydet ovat samat kuin useissa alueiden kuntien rakennusjärjestyksissä. Jos kuitenkin kunnan rakennusjärjestyksessä on säädetty toisin tai asemapiirroksessa on hyväksytty muunlainen järjestely, jätehuoltomääräysten mukaisia etäisyyksivaatimuksia ei sovelleta.

Jätteenkuljetus

Jätteiden kuljetuksiin liittyen annetaan jätehuoltomääräyksissä kuormaamiselle taajamissa asuin- ja kiinteistöjen läheisyydessä aikarajat, joita esitetään väljennettäväksi jonkin verran entisestä. Tavallisesti jätteenkuljetukset hoidetaan arkisin klo 6 - 22. Jätteiden kuljetuksia hoidetaan poikkeuksellisesti myös lauantaisin sekä sunnuntaisin ja muina pyhäpäivinä klo 6 - 22 silloin, kun viikolle sattuu sellaisia pyhäpäiviä, joina jätteenkuljetuksia ei hoideta Jäteukon toimesta lainkaan (uuden vuoden päivä, pitkäperjantai, vappupäivä, juhannuspäivä, itsenäisyyspäivä ja joulupäivä).

Jäteukko on kokeillut laajennettua kuormausaikaa kahteen eri otteeseen jätelautakunnan myöntämien poikkeamispäätösten mukaisesti (19.12.2020-9.1.2021 ja 12.7.-31.7.2021, Jäteukon raportit liitteenä). Tällöin kuormausta on tehty arkisin klo 5 - 23. Jäteukko ja jätteenkuljetusyritykset pitivät kokeiluja onnistuneina ja toivovat niiden pohjalta laajennusta sallittuihin kuormausaikoihin.

Kokeilusta saadun asiakaspalautteen mukaan suurinta osaa palautteen antajista aikainen tai myöhäinen ajoaika ei haitannut. Pieni osa asiakkaita antoi häiritsevää melusta palautetta. Kokeilun perusteella on kuitenkin katsottu, ettei jätteiden kuormaaminen aiheuta tavallisesti niin pitkäkestoista melua, että se aiheuttaisi kohtuutonta haittaa aamu- ja iltapäivä-aikaan.

Jatkossa kuormaaminen olisi mahdollista arkisin klo 5 - 23. Tarkoituksena on kuitenkin, ettei jätteitä kuormata säännönmukaisesti näillä aikaväleillä, vaan ainoastaan silloin, kun tällä on tarvetta haastavien olosuhteiden vuoksi. Esimerkiksi poikkeukselliset sääolosuhteet tai kalustorikot voivat viivästyttää jätteiden kuljetuksia niin, ettei jäteastioita saada tyhjennettyä suunnitellusti kaikilta jäteauton reitille merkatuilta kiinteistöiltä oikeina päivinä. Laajennetut kuormausajat mahdollistavat tarvittavat joustot. Juuri aikaisen aamun ja myöhäisen illan tunteina

kuormaus on kaikkein tehokkainta, kun muuta liikennettä on vain vähän. Kunnallinen jäteyhtiö on joka tapauksessa ohjeistanut jätteenkuljetusryityksiä niin, että jätteenkuljetukset pyritään aloittamaan aamuisin sellaisista kohteista, joiden välittömässä läheisyydessä ei ole asumista.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuolto

Saostussäiliölietteille ja niitä vastaaville lietteille on asetettu nykyisissä jätehuoltomääräyksissä vähimmäistyhjennysvälit, jotka on tarkoitus säilyttää ennallaan. Tyhjennysvälit on asetettu jätevesijärjestelmien häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi sekä ehkäisemään ympäristölle ja terveydelle aiheutuvaa haittaa. Jätevesilietteiden kuljetusryittäjät ovat myös kommentoineet, että riittävän tiheät tyhjennykset ovat tärkeitä, jotta lietteet saadaan toimivasti tyhjennettyä. Umpisäiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa, mutta uutena niille asetetaan viiden vuoden vähimmäistyhjennysväli, jotta säiliöt ja niiden asianmukaisuus tulevat ainakin aika ajoin tarkistettua.

Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapidosta esitetään määräyksiin uutta sääntelyä, jotta säiliöt olisivat aina ehjiä, turvallisia ja tarkoitukseen sopivia. Määräyksiin otetaan myös vaatimus siitä, että kiinteistön haltija vastaa esteettömästä ja turvallisesta kulkuyhteydestä lietesäiliöiden luokse yleisesti käytössä olevalla jätevesilietteiden kuljetuskalustolla. Määräykset annetaan, jotta jätevesilietteitä ei pääse ympäristöön ja asianmukaiset tyhjennykset saadaan aina toteutettua. Jos jätevesilietteiden kuljetuskalustolla ei pääse lietesäiliöiden luokse, on jätteen haltijan huolehdittava lietteen tyhjentämisestä ja omatoimisesta käsittelystä. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljettajat ovat katsoneet tämän uuden sääntelyn tarpeelliseksi.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden pienimuotoinen omatoiminen käsittely on edelleen jätehuoltomääräysten nojalla mahdollista, kun jätevesiliete levitetään asianmukaisesti käsiteltynä lannoitustarkoituksessa viljelyksessä olevalle kiinteistön haltijan pellolle. Mahdollista on myös yhteiskäsittely 2 -5 lähikiinteistön kesken.

Määräysten mukaan jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä on tehtävä jätehuoltoviranomaiselle ilmoitus. Ilmoitus on ollut aikaisemmin voimassa kymmenen vuotta, kun kyseessä on yksittäistä kiinteistöä koskeva lietteiden käsittely. Lähikiinteistöjen yhteiskäsittelyilmoitukset ovat sen sijaan olleet voimassa seurannan vuoksi vain vuoden. Kymmenen vuoden määräaika on todettu hyvin pitkäksi, sillä tuossa ajassa käsittely voi muuttua, eikä muutokset välttämättä tule jätehuoltoviranomaisen tietoon. Toisaalta yhteiskäsittelyilmoitusten mukainen vuoden voimassaolo on katsottu hyvin lyhyeksi. Tämän vuoksi molempien ilmoitusten määräaika on tarkoitus yhtenäistää niin, että jatkossa ilmoitukset ovat voimassa viisi vuotta.

Vähäisten lietemäärien kompostointia koskevaa sääntelyä tarkennetaan niin, että kompostoida voi vain sellaisia lietteitä, joita syntyy harmaiden jätevesien käsittelystä taikka lietteitä, jotka kerätään kiinteässä muodossa. Muiden lietteiden kompostointi ei ole sallittua, sillä tästä voi aiheutua haittoja ympäristöön.

Keskeisimmät vaikutukset ihmisiin

Jätehuoltomääräyksissä asetetaan uusia velvoitteita kiinteistöille kierrätettävien jätteiden keräykseen. Biojätteen laajentuva erilliskeräysvelvoite tulee koskemaan noin 7 000 kiinteistöä, joilla ei vielä erilliskerätä tai kompostoida biojätettä. Muovi- ja lasipakkausten sekä metallin erilliskeräysvelvoite laajenee noin 600 sellaiselle kiinteistölle, joilla näiden jätteiden keräystä ei ole vielä järjestetty.

Kiinteistöillä, joita uudet erilliskeräysvelvoitteet koskevat, jätteiden lajittelumahdollisuudet lisääntyvät entisestä, minkä osa ihmisistä kokee positiivisena. Osa ihmisistä kokee sen sijaan uudet velvoitteet ja niistä aiheutuvat kustannukset negatiivisina. Toisaalta entistä paremmalla kierrätettävien jätteiden lajittelulla voidaan vähentää sekajätteen tyhjennyksiä, mikä taas osaltaan vähentää kustannuksia.

Jotta kierrätettävien jätteiden keräyksen laajentaminen kävisi mahdollisimman sujuvasti, Jäte kukko tiedottaa kiinteistöjen haltijoita asiasta ja tarjoaa valmiita ratkaisuja sille, miten jätteenkeräyksen järjestelyjä on kullakin kiinteistöllä perusteltua muuttaa. Näin jätteiden keräys saadaan asukkaiden kannalta toimivaksi.

Jätehuoltomääräysten sääntelyä on tarkoitus väljentää hieman koskien sekajäteastian tyhjennyksiä vähän jätettä tuottavilla talouksilla. Asiasta on tullut asiakkailta toiveita, ja määräysmuutos vaikuttaa näihin asiakkaisiin positiivisesti. Samoin väljennetään biojätteen tyhjennysväliä talviaikaan niissä kohteissa, joissa biojätettä syntyy vain vähän. Näin voidaan rajata laajentuvan biojätteen erilliskeräyksen aiheuttamia kustannuksia asukkaille.

Osa ihmisistä kokee todennäköisesti negatiivisena sen, että jätteenkuormausaikoihin esitetään muutosta, jonka mukaisesti jätteenkuljetuksia voidaan tehdä aikaisempaa aiemmin aamulla ja myöhemmin illalla. Toisaalta asiakkaiden kannalta positiivista on se, että tällä varmistetaan kaikkien jäteastioiden tyhjentäminen ajallaan haastavissakin olosuhteissa.

Jätteiden kompostoinnista tehtävien ilmoitusten aikaisempaa lyhyempi määräaika vaikuttaa lievästi negatiivisesti ihmisiin siksi, että uusien ilmoitusten tekeminen aiheuttaa lisätyötä. Kun etenkin vakituisten kiinteistöjen haltijat ovat tehneet ilmoituksia jo aikaisemminkin, on muutoksen vaikutus ihmisiin melko vähäinen. Poikkeavaa sääntelyä ei edes voitaisi antaa, koska jäteasetuksessa veloitetaan kompostointitietojen antamiseen ja tietojen päivittämiseen viiden vuoden välein.

Keskeisimmät vaikutukset ympäristöön

Määräysmuutoksista erityisesti kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden laajentamisella arvioidaan olevan vaikutuksia ympäristöön. Erilliskeräysvelvoitteiden tiukentamisella vaikutetaan ympäristöön positiivisesti. Jätteiden lajittelu on yleensä tehokkaampaa silloin, kun keräys on järjestetty kiinteistökohtaisesti. Kiinteistöiltä erilliskerätyt kierrätettävät jätteet ohjautuvat materiaalihyötykäyttöön.

Biojätteen laajentuvalle erilliskeräyksellä voidaan parantaa tehtyjen selvitysten mukaan parhaiten kierrätysastetta. Lasipakkausten, muovipakkausten ja metallin laajennettavalla erilliskeräyksellä ja kierrätyksellä on tehdyn LCA-selvityksen mukaan

selkeimmät positiiviset ilmastovaikutukset. Selvityksessä on otettu huomioon mm. keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn aiheuttamat päästöt, ja verrattu niitä päästöihin, joita aiheutuisi lasin, metallin ja muovin tuotannosta neitseellisistä raaka-aineista. Kierrätysmateriaalin käyttö säästää näitä raaka-aineita. Lasipakkausten ja metallin lisääntyvä kierrättäminen vaikuttaa myös positiivisesti energiahyödyntämiseen ohjautuvan sekajätteen laatuun.

Laajennetulla kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevalla sääntelyllä pyritään siihen, ettei biojätteen taikka jätevesilietteiden käsittelystä aiheudu ympäristöhaittoja. Näin ollen näiden sääntelymuutosten vaikutukset ympäristöön arvioidaan lievästi positiivisiksi.

Keskeisimmät vaikutukset yrityksiin

Jätehuoltomääräyksiin tehdään jonkin verran muutoksia, joilla pyritään parantamaan jätteenkuljetusyritysten työskentelyedellytyksiä. Erityisesti jätteiden kuormaamisaikojen laajennus, jota jätteenkuljetusyritykset ovat toivoneet, antaa yrityksille paremmat mahdollisuudet toteuttaa tyhjennyksiä haastavissakin olosuhteissa jäteastioiden sovittujen tyhjennysrytmien mukaisesti. Lisäksi esitetään jätteenkuljettajien toivomia tarkennuksia jäteastioiden merkitsemistä ja kunnossapitoa koskeviin säännöksiin. Myös saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapitoa sekä säiliöiden luokse kulun järjestämistä koskien on annettu uusia määräyksiä, jotka parantavat jätevesilietteiden kuljettajien edellytyksiä hoitaa tyhjennykset. Jätteenkuljetusyrityksiin kohdistuvien muutosten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan positiivisia. Muita yrityksiä koskien jätehuoltomääräysten muutokset ovat niin vähäisiä, että niihin vaikutusten arvioidaan olevan neutraalit.

Esitys

Jätelautakunta asettaa uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta.

Jätehuoltomääräysten päivitysten luonnos sekä kuulutus asiasta pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 6.6.-31.8.2022. Kuulutuksessa kerrotaan asian vireillä olosta, tuodaan esille keskeisimmät jätehuoltomääräyksissä muuttuvat asiat ja tiedotetaan vaikuttamismahdollisuuksista. Tieto kuulutuksesta lähetetään sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista linkin siihen omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 23.

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydetään lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja alueen ELY-keskuksilta.

Lausunnonantomahdollisuus varataan myös kunnalliselle jäteyhtiölle sekä pakkausten tuottajayhteisöille. Mielipiteen esittämismahdollisuudesta tiedotetaan erikseen jätteenkuljetusyrityksille sekä alueen kiinteistön omistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokrataloyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätehuoltomääräyksiin tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. Tämän jälkeen määräysmuutokset tuodaan jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Liitteet

- 1 3501/2022 Uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnos 20.5.2022
- 2 3501/2022 Jätehuoltomääräysten perustelujen luonnos 20.5.2022
- 3 3501/2022 Tietoja kiinteistöjen jätehuollosta alueella
- 4 3501/2022 Selvitys kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen laajentamisen ilmasto- ja kustannusvaikutuksista (LCA-selvitys)
- 5 3501/2022 Jätekukon raportti laajennettujen kuormausaikojen kokeilusta 12.7.-31.7.2021
- 6 3501/2022 Jätekukon raportti laajennettujen kuormausaikojen kokeilusta 19.12.2020–9.1.2021

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

Hanna Kisonen

puh. +358 44 718 5667

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 23
376/14.06/2022

Yleistä

Jätelautakunta käsitteli uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnoksen kokouksessaan 2.6.2022 § 9. Jätehuoltomääräyksillä toimeenpannaan päivitettyyn jätelainsäädäntöön sisällytetyt kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Näillä laajennettavilla erilliskeräysvelvoitteilla edistetään jätteiden kierrätystä. Määräyksiin tehdään lisäksi muutoksia, joilla pyritään parantamaan jätteiden keräyksen ja kuljetusten toimivuutta sekä edistämään toimivaa jätteiden omatoimista käsittelyä. Lisäksi määräyksiin paikoin tehtävillä joustoilla pyritään huomioimaan paremmin kiinteistöjen erilaiset palvelutarpeet.

Tarkoitus on, että uudistetut jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.1.2023. Osin uusia velvoitteita koskee siirtymäajat, jotta kunnallisella jäteyhtiöllä ja kiinteistöillä on aikaa varautua velvoitteiden toteuttamiseen.

Kuuleminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelautakunta asetti päivitettyjen jätehuoltomääräysten ja niiden perustelujen luonnokset nähtäville ajalle 6.6.-31.8.2022. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus.

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydettiin lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja ELY-keskuksilta. Lausunnonantomahdollisuus varattiin myös kunnalliselle jäteyhtiölle sekä pakkausten tuottajayhteisöille. Mielipiteen esittämismahdollisuudesta tiedotettiin erikseen jätteenkuljetusyrityksille sekä alueen kiinteistönomistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokrataloyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnoksesta saatiin yhdeksän lausuntoa ja kahdeksan mielipidettä. Osa sidosryhmistä kommentoi, ettei anna lausuntoa tai mielipidettä, koska on ollut mukana määräysten valmistelussa ja esitetyt näkökohdat on jo otettu määräyksissä huomioon.

Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Kuopion kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen
- Lieksan kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen (kaupunginhallituksen lupajaosto)
- Lieksan kaupunki, kaupunginhallitus
- Pieksämäen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen (Keski-Savon ympäristötoimi)
- Siilinjärven kunta, ympäristönsuojeluviranomainen (viranomaislautakunta)
- Tervon ja Vesannon kunnat, ympäristönsuojeluviranomainen (Nilakan ympäristölautakunta)
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Suomen Uusiomuovi Oy

Mielipiteensä esittivät seuraavat tahot:

- L&T Ympäristöpalvelut Oy
- Suomen omakotiliitto ry
- Yksityishenkilöt (kuusi mielipiteen antajaa)

Kaikki lausunnot ja mielipiteet on koottu liitteenä olevaan yhteenvetoon, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan kokouksessa. Yhteenvetoon on koottu myös jätehuollon viranomaispalvelujen vastineet, joissa on tuotu esille, mitä muutoksia määräyksiin on tehty lausunnon tai mielipiteen johdosta.

Lausuntoja ja mielipiteitä sekä niiden johdosta jätehuoltomääräyksiin tehtäviä muutoksia on käsitelty jätehuoltomääräysten jatkovalmistelussa jätelautakunnan viranhaltijoiden, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja Jätekuon edustajien kesken. Lisäksi eräitä muutoksia määräysluonnokseen nähden on käsitelty erikseen Jätekuon ja ELY-keskusten yhteyshenkilöiden kanssa.

Keskeisimmät lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat sekä niiden huomiointi määräyksissä

Jätehuoltomääräyksiin esitettyjä muutoksia on pidetty lausunnoissa yleisesti ottaen perusteltuina. Lausunnoissa on kiitetty sitä, että määräysten uudistuksella edistetään sekajätteen synnyn ehkäisyä, kierrätystä ja jätteiden tehokasta hyödyntämistä. Lisäksi on todettu, että jätehuoltomääräysten muutokset ovat

linjassa jätelainsäädännön muutosten sekä jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden kanssa.

Lausunnoissa ja mielipiteissä on otettu kantaa erityisesti jätteiden keräystä, jäteastoiden tyhjennysvälejä sekä jätteiden kuormasta ja kuljetusta koskeviin säännöksiin. Lisäksi on kommentoitu jätteiden kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevia määräyksiä. Myös muihin yksittäisiin määräyksiin ja niiden perusteluihin on esitetty muutosehdotuksia. Samoin on pyydetty tarkistamaan se, että kaikki käytettävät käsitteet on määritelty kattavasti.

Keskeiset kuulemisaineistosta esille nousseet teemat ja luonnosvaiheen jälkeen jätehuoltomääräyksiin tehtyt muutokset on käsitelty alla. Kaikki muutosehdotukset vastineineen on käsitelty yksityiskohtaisemmin lausuntojen ja mielipiteiden yhteenvedoissa.

Määräysten käsitteet ja määritelmät

Jätehuoltomääräyksissä on pyritty selkeään ja ymmärrettävään kielenkäyttöön. Samalla on huomioitu se, että määräyksissä käytetään mahdollisimman pitkälle jätelainsäädännössä, Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten mallissa ja Jätekuon viestinnässä käytettyjä ilmaisuja. Jotta määräykset olisivat mahdollisimman yksiselitteiset, on määräyksiin lisätty uusia määritelmiä käytettävälle käsitteille.

Määräyksiin on lisätty lausunnoissa ehdotetun mukaisesti määritelmä jätevesilietteelle, sähkö- ja elektroniikkaromulle sekä poistotekstiileille. Määräysten luonnoksessa käytettiin vielä poistotekstiilien sijaan samassa merkityksessä käsitettä tekstiilijäte. Jatkovalmistelussa on kuitenkin todettu, että materiaalihyötykäyttöön soveltuvista tekstiileistä käytetään jo vakiintuneesti poistotekstiilit-käsitettä, joten tämä käsite on otettu käyttöön myös määräyksissä.

Edellä mainittujen uusien määritelmien lisäksi jätehuoltomääräysten perusteluissa on avattu sellaisia käsitteitä, joita käytetään vain tietyssä säännöksessä ja jotka eivät ole määräysten kokonaisuuden kannalta niin keskeisiä.

Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

Jätehuoltomääräysten mukaan kaikkien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen sekä muiden kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvien kiinteistöjen on oltava kunnallisen jätehuollon piirissä oman jäteastian, kimpan tai aluekeräyspisteen kautta. Tähän sääntelyyn ei ehdotettu uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnoksessa merkittäviä muutoksia. Yhdessä kuntalaisen mielipiteessä kuitenkin toivottiin, että jätettä tuottamattomat kiinteistöt otettaisiin huomioon määräyksissä.

Jätehuoltomääräyksissä tarkennetaan jätelain velvoitetta, jonka mukaan asuinkiinteistön haltijan ja muun kunnan vastuulle kuuluvan jätteen haltijan on luovutettava kiinteistöllä syntyvät jätteet kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Tämä säännös vastaa aikaisemman jätelain mukaista velvoitetta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Koska velvoitteesta ei voida myöntää vapautusta, ei määräyksiin voida ottaa lain kanssa ristiriitaisia säännöksiä. Jätehuollon

järjestämiselle on kuitenkin vaihtoehtoja, joista löytyy myös vähän jätettä tuottaville kiinteistöille sopivia ratkaisuja.

Yhdessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on toivottu muitakin kuin lakiin pohjautuvia perusteluja jätehuoltoon liittymiselle. Jätehuoltomääräysten perusteluihin on tämän myötä lisätty lyhyesti tietoa siitä, miksi on tärkeää, että kiinteistöt ovat järjestetyn jätehuollon piirissä. Jätehuoltoon on liityttävä, jotta jätteet saadaan kerättyä ja kuljetettua asianmukaiseen käsittelyyn, jossa niistä ei aiheudu roskaantumista taikka haittaa ympäristölle tai terveydelle

Jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet ja niiden siirtymäajat

Jätehuoltomääräysten uudistuksella laajennetaan kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaisia erilliskeräysvelvoitteita jäteasetuksessa säädettyjen velvoitetasojen pohjalta. Uudistuksen myötä muovi- ja lasipakkausten sekä metallin erilliskeräys laajenee taajamissa kaikille vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöille. Aikaisemmin näitä kiinteistöjä on jo koskenut biojätteen ja kartonkipakkausten keräysvelvoite. Uutena biojätteen erilliskeräys laajenee lisäksi koskemaan kaikkia vakituisesti asuttuja kiinteistöjä Kuopion keskeisellä kaupunkialueella, Siilinjärven keskustaajamassa ja Toivala-Vuorela-taajamassa sekä Pieksämäen keskeisellä kaupunkialueella.

Muutamissa lausunnoissa on otettu kantaa kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden laajuuteen. Lausunnoissa on tuotu esille, että erilliskeräyksen laajentamisessa on selvitetty keräyksen laajentamisen vaikutuksia ympäristöön ja pyritty tasapainottamaan hyödyt ja haitat. Asuinkiinteistöille esitettyjä keräysvelvoite-ajajia onkin pidetty perusteltuina.

Kierrätettävien jätteiden keräysvelvoitteiden voimaantulolle on asetettu jäteasetuksessa ja jätehuoltomääräyksissä siirtymäajat. Jäteasetuksen 55 §:n mukaan pakkausjätteet on erilliskerättävä kaikilta vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöiltä kaikissa taajamissa 1.7.2023 alkaen. Tämä sama siirtymäaika annetaan myös jätehuoltomääräyksissä muovi- ja lasipakkausten sekä metallin keräyksen laajenevan velvoitteen voimaantulolle. Muutos koskee noin 600 kiinteistöä. Kunnallinen jäteyhtiö on jo varautunut tarvittaviin jäteastiahankintoihin ja se saa sisällytettyä uudet kiinteistöt olemassa oleviin jätteenkuljetusurakoihin. Tulevista keräysvelvoitteista on jo viestitty taloyhtiöille ja niistä tullaan vielä tiedottamaan alkuvuoden 2023 aikana.

Jäteasetuksen 55 §:n mukaan biojätteen erilliskeräys tulee järjestää yli 10 000 asukkaan taajamissa kaikilta asuinkiinteistöiltä viimeistään 19.7.2024. Vielä jätehuoltomääräysten luonnoksessa tämän biojätteen laajennetun erilliskeräysvelvoitteen voimaantulon ajankohdaksi oli suunniteltu 1.7.2024. Määräysten jatkovalmistelussa on kuitenkin päädytty kunnallisen jäteyhtiön esityksestä pidentämään siirtymäaikaa siten, että laajempi keräysvelvoite tulee voimaan 30.9.2024.

Biojätteen laajentuva erilliskeräysvelvoite on verrattain iso muutos, joka tulee koskemaan noin 7 000 kiinteistöä, joilla ei vielä erilliskerätä tai kompostoida biojätettä. Pidempi siirtymäaika velvoitteen voimaantulolle on tarpeen, koska muutos vaikuttaa merkittävästi jätteenkuljetuksiin. Kunnallisen jäteyhtiön

kuljetukset on kilpailutettu niin, että urakat päättyvät aina syyskuun lopussa ja uudet urakat alkavat tämän jälkeen. Kun muutos ajoitetaan tähän ajankohtaan, kuljetukset saadaan jatkumaan tehokkaimmin ja toimivimmin. Kaluston ja jäteastioiden saatavuus voidaan varmistaa parhaiten, kun siirtymäaika on riittävän pitkä, sillä saatavuudessa on jo nyt haasteita.

Siirtymäajan muutos loppukesästä syksyyn on katsottu tärkeäksi myös siitä syystä, että merkittävän kuljetusmuutoksen toteuttaminen kesäajalla olisi ongelmallista, koska kunnallisen jäteyhtiön ja kuljetusurakoitsijoiden resurssit ovat tuolloin pienimmät. Jos muutosvaiheen haasteet aiheuttaisivat viiveitä biojätteiden keräyksessä ja kuljetuksessa, voisi tästä aiheutua haittoja ympäristöön. Kesälomakausi olisi myös asiakkaiden ja heille viestimisen kannalta hankala ajankohta uusien velvoitteiden käyttöönottoon.

Kun otetaan huomioon jätteenkuljetuksen kustannukset ja keräyksen kokonaisvaikutus ympäristöön, on katsottu, että biojätteen laajasta erilliskeräysvelvollisuudesta voidaan poiketa jätelain 15.2 §:n mukaisesti lyhyeksi määräajaksi siten, että kaikkia asuinkiinteistöjä suurimmissa taajamissa koskevat keräysvelvoitteet tulevat voimaan noin 2,5 kuukautta jäteasetuksessa annettua siirtymäaikaa myöhemmin. Kiinteistöjä pyritään kuitenkin saamaan erilliskeräyksen piiriin vähitellen jo ennen veloitteen voimaantuloa, jolloin keräyksen laajentamista ei ole tarvetta toteuttaa kerralla. Odotettavissa kuitenkin on, että suurin osa toteuttaa muutoksen vasta sitten, kun määräykset sitä edellyttävät.

Biojätteen erilliskeräysveloitteen laajentamista koskevan siirtymäajan pidentämisestä on keskusteltu alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten edustajien kanssa. Alueen ELY-keskuksilta on saatu lisäksi kirjalliset kannanotot asiaan. Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon ELY-keskusten kannanotoissa on todettu, että lainsäädännössä asetettua pidempi määräaika erilliskeräysvelvoitteiden voimaan tulolle on perusteltu esitettyjen perusteiden nojalla. Keski-Suomen ELY-keskus on todennut, että lähtökohtaisesti asetuksen aikataulua tulee noudattaa, mutta siirtymäaikaan esitetyllä lyhyellä pidennyksellä ei ole kuitenkaan kokonaisuutta tarkastellen juurikaan merkitystä säännöksen tarkoituksen toteutumisen kannalta. Olennaista on, että siirtyminen laajempaan keräykseen tapahtuu sujuvasti koko jätehuollon ketjussa ja asiasta tiedotetaan riittävästi asukkaita ja muita asianosaisia.

Kierrätettävien jätteiden kuljetusalueet

Kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet tulevat koskemaan jätelautakunnan määrittelemiä taajamia, jotka on esitetty karttapalvelussa (kts. www.jatelaentakunta.fi/taajamat, esitetty myös karttaliitteessä). Lisäksi nekin kiinteistöt, joita kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat liittyä vapaaehtoisesti Jätekuon järjestämään erilliskeräykseen. Taajamien lisäksi vapaaehtoista erilliskeräyspalvelua tarjotaan taajamien välisten keskeisten tieyhteyksien varrella eli jätehuoltoviranomaisten määrittelemällä kierrätettävien jätteiden kuljetusalueella (kts. www.jatelaentakunta.fi/kierratettava-jate-kuljetusalue, esitetty myös karttaliitteessä).

Muutamien kuntien ja ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnoissa on kommentoitu kierrätettävien jätteiden kuljetusaluetta. Kuljetusalueen rajausta on

pidetty perusteltuna ja selkeänä asiakkaiden kannalta. Mahdollisuutta saada kierrätettäviä jätteitä keräykseen määritellyllä alueella vapaaehtoisesti on pidetty asukkaita motivoivana. Toisaalta on tuotu esille, että ilmastovaikutusten vuoksi vapaaehtoista kiinteistökohtaista keräystä ei tulisi ulottaa laajasti kuljetusalueeseen kuuluvien teiden ulkopuolelle muutoin kuin huomattavien jätemäärien ollessa kyseessä

Lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole esitetty konkreettisia muutosehdotuksia kierrätettävien jätteiden velvoitealueisiin eli taajamarajauksiin tai vapaaehtoisen keräyksen alueeseen kuuluvaan tieverkostoon. Jätehuoltomääräysten ehdotusta valmisteltaessa jätehuollon viranomaispalveluissa on kuitenkin päädytty tekemään muutamia vähäisiä tarkennuksia näihin aluerajauksiin. Tarkennusten pohjana on jätehuollon palvelutason valmistelun yhteydessä saadut toiveet siitä, että kierrätettävien jätteiden keräystä olisi haja-asutusalueiden kylissä.

Asukastoiveiden ja laajemman asutustihentymää kuvaavan kartta-analyysin pohjalta kierrätettävien jätteiden vapaaehtoiseen kuljetusalueeseen on lisätty tieosuutta Kuopion Hiltulanlahdesta Kuhasen suuntaan, tieosuus Kuopion Haminalahdesta Kaislastenlahteen sekä Lieksan Viekin kyläaluetta. Lisäksi velvoitealueeseen on lisätty uusi asemakaavoitettu alue Kuopion Hiltulanlahdessa, jossa on alkamassa aikaisempaa tiiviimpi asuinrakentaminen. Alueeseen on tehty myös yksittäisiä, hyvin pieniä korjauksia. Aluerajauksia tullaan päivittämään jatkossa jätelautakunnassa aina, kun kaavoituksessa ja rakentamisessa tapahtuu palvelutarpeeseen vaikuttavia muutoksia, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Jätteiden kompostointi

Biojätteen kompostointia koskevat vaatimukset säilytetään uudistetuissa jätehuoltomääräyksissä pääosin entisellään. Kompostoria koskevia määräyksiä väljennetään kuitenkin hieman siten, ettei lämpöeristys ole enää ehdoton vaatimus ympärivuotisessa kompostoinnissa, vaikkakin sitä suositellaan edelleen. Useissa lausunnoissa on katsottu, että muutos on kannatettava, sillä se madaltaa kotitalouksien kynnystä aloittaa biojätteen kompostointi.

Lausuntojen pohjalta kompostointia koskevaa sääntelyä on vielä tarkennettu koskien vieraslajeihin kuuluvien kasvien laittamista kompostiin. Kompostiin ei saa laittaa vieraslajeihin kuuluvia kasveja tai sellaisia kasvinosia, jotka voivat juurtua tai siementää, jotta lajit eivät pääse leviämään luontoon kompostimullan mukana. Määräysten perusteluihin on lisätty tietoa siitä, että vieraslajeihin kuuluvat kasvit hävitetään laittamalla ne jäteastiaan sekajätteen mukana tai toimittamalla ne lajitteluasemalle.

Jäteastiat ja niiden tyhjentäminen

Kunnalliseen jätehuoltoon kuuluvilla kiinteistöillä käytetään lähtökohtaisesti Jäteukon toimittamia jäteastioita tyhjennysten turvallisuuden ja toimivuuden varmistamiseksi. Tämä keskitetty jäteastiapalvelu on ollut käytössä jo vuosia, eikä tähän liittyen esitetty lausunnoissa ja mielipiteissä muutostarpeita. Määräysten jatkovalmistelussa jäteastioita koskevaa säännöstä tarkennettiin kuitenkin Jäteukon kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta tiedolla siitä, että yhtiö voi tarjota jatkossa asiakkailleen uudenlaisia, monelle jätelajille tarkoitettuja monilokeroastioita. Jos

monilokeroastioiden käyttö soveltuu jäteyhtiön kilpailuttamiin jätteenkuljetuksiin, ne voivat olla yksi vaihtoehto kierrätettävien jätteiden kiinteistöttäiseen erilliskeräykseen.

Jotta jäteastioiden tyhjennykset saadaan hoidettua tehokkaasti ilman jätteistä ympäristölle aiheutuvia haittoja, edellytetään jätehuoltomääräyksissä säännöllisiä, riittävän tiheitä tyhjennyksiä. Tyhjennysvälejä koskevaa sääntelyä ollaan kuitenkin uudistettavissa jätehuoltomääräyksissä väljentämässä hieman koskien sekajätettä ja biojätettä. Sekajätteelle mahdollistetaan laajemmin pidennetty kahdeksan viikon tyhjennysväli ja biojätteelle talviaikana aikaisempaa pidempi neljän viikon tyhjennysväli. Lausunnoissa on kannatettu yleisesti näitä tyhjennysväleihin tehtäviä väljennyksiä. Lisäksi yhdessä kuntalaisen mielipiteessä on toivottu kahdeksan viikon tyhjennysvälin mahdollisuutta myös vähän jätettä tuottaville kimpoille, mikä onkin jatkossa mahdollista. Yhdessä mielipiteessä on toivottu jopa 12 viikon tyhjennysvälin käyttöönottoa sekajätteelle, mutta ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa käydyissä keskusteluissa näin pitkän tyhjennysvälin käyttöönottoa ei ole katsottu perustelluksi. Sekajäte sisältää usein likaantuneita kierrätykseen soveltumattomia materiaaleja, joten tyhjennysvälin on oltava riittävän tiheä.

Yhden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on tuotu esille huoli siitä, että tyhjennysvälien pidentämisestä väärin käytettynä voi aiheutua haittaa ja vaaraa ympäristölle tai jätteenkuljetukselle, jos pidentämisen tarkoituksena on vain kiinteistön jättekustannusten alentaminen. Tämän vuoksi tyhjennysvälejä koskevaan säännökseen on lisätty määräys siitä, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä jäteastian tyhjennysväleistä, mikäli jätteistä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka roskaantumista. Lisäksi on täsmennetty, että myös jätehuoltoviranomainen voi antaa jäteastian käyttöä ja tyhjennysvälejä koskevia ohjeita, ja voi päätöksellään tihentää jäteastian tyhjennysväliä. Kun edellytykset pitkälle tyhjennysvälille eivät määräysten mukaan täyty, voi Jätekuukokin muuttaa tyhjennysvälin palvelumuutoksena.

Jätteenkuljetus

Uudistettavien jätehuoltomääräysten luonnoksessa esitettiin laajennuksia sallittuihin jätteenkuormausaikoihin. Nykyisten määräysten mukaan jätteiden kuormaaminen on sallittua taajamassa olevalla asuinkiinteistöllä tai sen lähistöllä arkisin klo 6–22 ja lauantaisin klo 8–22. Lisäksi on sallittu kuormaaminen yksittäisinä päivinä lauantaisin, sunnuntaisin ja arkipyhinä klo 6–22. Luonnoksessa esitettiin, että kuormaaminen olisi sallittua arkisin klo 5–23 ja lauantaisin klo 6–22 sekä lisäksi poikkeuksellisesti yksittäisinä päivinä sunnuntaisin ja arkipyhinä klo 6–22. Lähtökohtana valmistelussa oli kuitenkin se, etteivät laajennetut kuormausajat olisi käytössä säännönmukaisesti, vaan ainoastaan silloin, kun niihin on haastavista olosuhteista johtuvat perusteet.

Kahden ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on otettu kantaa jätteiden kuormausaikoihin. Lausunnoissa on todettu, ettei kuormausaikaisten laajentaminen aiheuttane asuinkiinteistöille kohtuuttomia haittoja, jos keräysaikaisten laajentamista sovelletaan todella vain silloin, kun siihen on tarvetta mm. haastavien sääolosuhteiden takia tai hygieniahaittojen uhatessa. Toisessa lausunnossa on lisäksi ehdotettu, että säännöksessä olisi hyvä tuoda esille, että laajennettuja keräysaikoja sovelletaan vain pakottavissa poikkeustilanteissa, ja säännöllinen kuljetusaika olisi klo 7–22.

Jätteiden kuormausaikoihin on otettu kantaa myös mielipiteissä. Jätteenkuljetusyritykseltä saadussa mielipiteessä tyhjennysajankohtiin esitetyt muutokset on katsottu tervetulleiksi, sillä ne antavat tarvittavaa joustoa logistiikan suunnitteluun. Kahdessa kuntalaismielipiteessä ja yhdessä nimettömässä palautteessa on toivottu, ettei kuormausaikaa laajenneta, sillä aikaiset ja myöhäiset kuljetukset aiheuttavat haittaa asukkaiden unelle ja levolle. Osin on toivottu jopa kuormausaikojen supistamista aikaisemmasta.

Mielipiteiden ja lausuntojen johdosta jätehuoltomääräyksiä on vielä muutettu siten, että säännönmukaiset kuormausajat taajamissa asuinkiinteistöjen läheisyydessä ovat entiseen tapaan arkisin klo 6–22 ja lauantaisin klo 8–22. Säännökseen on sisällytetty tietoa siitä, että uudet laajennetut aikaiset ja myöhäiset kuormausajat ovat mahdollisia vain poikkeuksellisesti. Näin varmistetaan, ettei kuljetuksia hoideta varhain aamulla ja myöhään illalla jatkuvasti. Laajennettuja kuormausaikoja voidaan käyttää esimerkiksi haastavien sääolosuhteiden tai kalustorikkojen viivästyttäessä jäteastioiden tyhjennyksiä. Joustot tällaisissa tilanteissa ovat tärkeitä, sillä muutoin jäteastioiden tyhjennysten viiveet voivat aiheuttaa jäteastioiden ylitäyttöä, mistä taas voi aiheutua roskaantumista ja muuta haittaa asukkaille tai ympäristölle. Kun kuormausaikoja ei tehdä jatkuvasti laajennetuksi ajaksi, ei melusta katsota aiheutuvan asukkaille jätelain vastaista haittaa terveydelle.

Määräyksiin on lisätty vielä kuulemisaineistossa esille tuotujen huolien vuoksi säännös siitä, että Jätekukon tai muun jätteenkuljetusten toteuttajan on toimitettava vuosittain jätehuoltoviranomaiselle tiedot siitä, kuinka monena päivänä ja mistä syistä laajennettua kuormausaikaa on käytetty. Näin jätehuoltoviranomainen voi seurata sitä, millä perusteella ja miten paljon laajennettuja kuormausaikoja käytetään. Jätekukolta voidaan pyytää lisäksi tiedoksi asiasta saadut asiakaspalautteet. Näin sääntelyn toimivuutta myös seurataan ja sitä on mahdollista myös tulevaisuudessa muuttaa tarpeen mukaan.

Jätteenkuljetuksiin liittyen on ELY-keskusten lausunnoissa pyydetty tarkentamaan siirtoasiakirjoja koskevia velvoitteita. Jätehuoltomääräyksiin on täsmennetty lausuntojen pohjalta sitä, minkä jätelajien kuljetuksissa siirtoasiakirjat vaaditaan. Lisäksi kuljetustietojen toimittamiseen liittyen on nostettu lausunnoissa esille luonnoksen valmistelun jälkeen voimaantullut lainsäädäntö, jonka mukaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettaja voi korvata sähköisten siirtoasiakirjatietojen SIIRTO-rekisteriin toimitetuilla tiedoilla velvollisuutensa toimittaa kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle. Tämän uuden sääntelyn sisältö on tarkennettu määräyksiin.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuolto

Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapidosta on uudistettavien jätehuoltomääräysten luonnoksessa nykyistä kattavampaa sääntelyä. Lisäksi jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelyyn liittyviä edellytyksiä on jonkin verran muutettu. Siltä osin kuin lausunnoissa on otettu kantaa näihin säännöksiin, on niissä todettu, että uudet velvoitteet ja tarkennukset ovat perusteltuja.

Saostussäiliölietteille ja niitä vastaaville lietteille on asetettu uudistettujen jätehuoltomääräysten luonnoksessa vähimmäistyhjennysvälit, jotka ovat samat kuin

nykyisissä määräyksissä. Suomen omakotiliiton ja yhden kuntalaisen mielipiteessä on ehdotettu, etteivät nämä asetetut vähimmäistyhjennysvälit koskisi laitepuhdistamojen lietteiloja. Näissä mielipiteissä on ehdotettu, että laitepuhdistamojen osalta määrättäisiin lietteen poisto tehtäväksi tarvittaessa valmistajan ohjeen mukaan.

Määräysten jatkovalmistelussa on arvioitu tarvetta väljentää laitepuhdistamojen tyhjennyksiä koskevaa sääntelyä. Selvittelyn myötä on todettu, että laitepuhdistamoillakin säännöllinen lietteenpoisto on tärkeää hoitaa, jotta puhdistustulos säilyy hyvänä. Lisäksi laitepuhdistamojen toiminnan kannalta on tärkeää, että laitteisto on mitoitettu oikein käyttäjämäärään ja kiinteistön käyttöasteeseen nähden. Tyypillisesti laitepuhdistamojenkin lietteenpoisto tehdään vähintään 1–2 vuoden välein. Tämän vuoksi jätehuoltomääräyksiin jätetään edelleen sääntely laitepuhdistamojen vähimmäistyhjennysvälistä. Vastaavaa sääntelyä on muuallakin Itä-Suomen alueella ja laajemminkin valtakunnallisesti.

Jätehuoltomääräysten mukaisiin tyhjennysväleihin on kuitenkin mahdollista hakea poikkeamista jätehuoltoviranomaiselta. Poikkeaminen voidaan myöntää yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä. Poikkeamishakemuksen pohjalta voidaan tarkastella, onko vuotta tai kahta vuotta pidempi lietteiden tyhjennysväli perusteltu ottaen huomioon kiinteistön veden käyttö sekä jätevesien käsittelyjärjestelmä ja sen toiminta. Jätevesilietteiden tyhjennyksiä koskevan määräyksen perusteluihin on nostettu tietoa tästä poikkeamisen mahdollisuudesta.

Vaikutusten arviointi

Jätehuoltomääräysten päivityksen vaikutukset on arvioitu luonnosvaiheessa. Ehdotukseen ei ole tullut luonnokseen nähden sellaisia muutoksia, jotka muuttaisivat juurikaan näitä vaikutuksia.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy jätelain 91 §:n nojalla uudistetut jätehuoltomääräykset sekä määräysten yleisen osan ja perustelut liitteiden mukaisesti. Velvoittaviksi jätehuoltomääräyksiksi hyväksytään ainoastaan varsinainen määräysosio. Jätelautakunta hyväksyy myös määräyksiin liittyvät taajamarajaukset (www.jatelautakunta.fi/taajamat) ja kierrätettävien jätteiden kuljetusalueen (www.jatelautakunta.fi/kierratettava-jate-kuljetusalue, kartta myös liitteenä).

Jätehuoltomääräykset astuvat päivitettyinä voimaan 1.1.2023 kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka niiden hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätehuoltomääräykset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Päivitetyt jätehuoltomääräykset kumoavat voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymät edelliset jätehuoltomääräykset. Hyväksytty kierrätettävien jätteiden kuljetusalue korvaa 1.1.2023 alkaen aikaisemmin määritellyn hyötyjätteiden kiinteistöittaisen kuljetusalueen.

Jätehuoltomääräykset annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 92 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä määräykset perusteluineen nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla ajalla 5.12.2022–11.1.2023. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla määräykset ovat saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Jätehuoltomääräykset toimitetaan tiedoksi toimialueen kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, ELY-keskuksille ja aluehallintovirastoille.

Kuntalaisia varten jätehuoltomääräyksistä laadittu lyhennelmä päivitetään vastaamaan uudistuneita jätehuoltomääräyksiä.

Liitteet

Ehdotus kunnallisiksi jätehuoltomääräyksiksi 1.1.2023 alkaen
Ehdotus kunnallisten jätehuoltomääräysten perusteluiksi 1.1.2023 alkaen
Kartta taajamista ja kierrätettävien jätteiden kuljetusalueesta
Jätehuoltomääräysten uudistuksesta annetut lausunnot vastineineen
Jätehuoltomääräysten uudistuksesta annetut mielipiteet vastineineen

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija, puh. 044 718 5066
Kisonen Hanna, puh. 044 718 5667
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jätetaksa 1.1.2023 alkaen

Päätöshistoria

Savo-Pielisen jätelautakunta 6.10.2022 § 13

Tiivistelmä

Jätelautakunnan hyväksymässä jätetaksassa määritellään maksut kunnallisille jätehuoltopalveluille, jotka Jätekuukko järjestää kotitalouksille ja kunnille. Jättemaksuilla on katettava kaikki jätehuollon kustannukset. Kustannusvastaavuuden lisäksi taksa on ohjaava eli maksuilla pyritään ohjaamaan jätelain etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon, kuten jätteiden kierrätykseen.

Jätetaksan perusrakenne ollaan säilyttämässä ennallaan. Kotitalouksien jättemaksu koostuu jatkossakin perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksusta. Jättemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten nousun vuoksi. Osin myös käsittelykustannukset ovat kohonneet. Lisäksi palveluverkoston muutokset vaikuttavat maksutasoon. Korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla. Kokonaisuudessaan tasokorotus kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksiin on noin 7–10 %. Kotitalouksien jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä tyypillisissä tilanteissa noin 0,75–1,20 euroa kuukaudessa.

Jätetaksan luonnos on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa sen tekemien kustannuslaskelmien pohjalta. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, asukkaille ja sidosryhmille varataan vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaisesti kunta vastaa asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Lisäksi kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa.

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan jättemaksun perusteista määrätään kunnan (kunnan jätehuoltoviranomaisen) hyväksymässä jätetaksassa. Taksa on siis asiakirja, jossa luetellaan käytössä olevat jättemaksut ja kerrotaan, mihin maksut perustuvat.

Jättemaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen ja investoinnit. Jättemaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen eli Savo-Pielisen jätelautakunnan kustannukset.

Kustannusvastaava ja ohjaava jätetaksa

Kunnallinen jätehuolto on rahoitettava kokonaan palveluista perittävillä maksuilla. Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78 §:n mukaan vastattava kunnan

tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Tämä tarkoittaa kannustamista mm. jätteen synnyn ehkäisyyn, tuotteiden uudelleenkäyttöön ja jätteiden kierrättämiseen.

Jätetaksan tulee siis olla lain mukaan sekä kustannusvastaava että etusijajärjestykseen ohjaava. Jotta nämä molemmat edellytykset täyttyisivät, jätetaksan sisältämien jätemaksujen on kokonaisuutena katettava jätehuollon kulut, mutta samalla taksassa olisi kevennettävä niiden toimintojen ja palvelujen maksuja, joiden katsotaan edistävän etusijajärjестystä. Yksittäinen jätemaksu ei näin ollen ole välttämättä kustannusvastaava, vaan kustannusvastaavuus muodostuu taksan mukaisten jätemaksujen kokonaisuudesta. Asukkaan näkökulmasta jätetaksan ohjaavuutta on se, että asukas voi valinnoillaan vaikuttaa jätehuoltokustannustensa tasoon.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Jätetaksan valmistelussa on otettu huomioon uusi Suomen Kuntaliiton ohjeistus jätetaksan laadintaan. Jätetaksan määrittämisessä noudatetaan näin valtakunnallisesti linjattua lain tulkintaa sekä taksarakennetta, kuitenkin paikalliset ja alueelliset erityispiirteet ja jätehuollon kustannusrakenteet huomioon ottaen.

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Laskelmat perustuvat sekä yhtiön itse toteuttamien että sen kilpailuttamien palvelujen kustannuksiin. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautakunnan viranhaltijoiden toimesta. Valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä viranhaltijoiden ja jäteyhtiön yhteyshenkilöiden kesken.

Jätelautakunta voi määritellä jätelain sallimissa puitteissa itsenäisesti jätemaksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Jätelautakunnan on kuitenkin huolehdittava siitä, että kaikki jätehuoltopalvelujen kustannukset saadaan katettua taksan mukaisilla maksuilla. Lautakunta ei siis voi hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen nojalla. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopimuksen mukaisesti omakustannusperiaatteella, eikä yhtiö jaa omistajakunnilleen osinkoa.

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Jätelautakunnan käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan tämän jälkeen hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2023 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

Yleistä taksan muutosten perusteista ja tasosta

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella jätetaksan mukaisten maksujen yleinen taso pysyi vuosina 2017–2020 muuttumattomana, osin maksutasoa jopa alennettiin.

Erityisesti maksutasoa alennettiin vuonna 2019, kun kierrätettävien jätteiden tyhjennyshintoja laskettiin voimakkaasti. Vuosina 2021–2022 jätemaksuja jouduttiin kuitenkin nostamaan. Myös vuodelle 2023 on jätemaksujen tasoa nostettava, jotta kaikki kustannukset saadaan katettua.

Taksan korotustarvetta aiheuttaa erityisesti Jätekukon kilpailuttamien jätteenkuljetusten kustannusten nousu. Tietyiltä osin myös jätteen käsittelyn kustannukset ovat nousseet, mutta osin käsittelyhinnat voidaan pitää ennallaan. Jätehuollon kokonaiskustannuksissa on otettava huomioon myös muuttuneen jätelainsäädännön ja uudistuvien jätehuoltomääräysten uudet vaatimukset sekä jätehuollon palveluverkostoon tehtävät muutokset.

Jätehuoltopalvelujen tuottamisen kustannusten nousun lisäksi jätemaksujen tasoon vaikuttavat lainsäädännön aiheuttamat toimintaympäristön muutokset. Kunnallisen jäteyhtiön toimintaedellytykset ovat kaventuneet viime vuosina, kun jätelainsäädännöllä on supistettu kunnan vastuuta jätehuollossa sekä rajattu kuntiin sidosyksikköasemassa toimivan jäteyhtiön mahdollisuuksia toimia markkinoilla. Lisäksi kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen tarjoaminen tulee vähenemään tämän vuoden lopussa. Kun kunnallisen jätehuollon infrastruktuurin kiinteitä kustannuksia katettiin aikaisemmin osin yritysmyyntillä, on näitä kustannuksia siirretty vähitellen kunnan lakisäätteisten asiakkaiden maksettaviksi. Pyrkimyksenä onkin nykyään Suomen Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti kustannusvastaava perustoiminta, jossa lakisäätteiset jätehuoltopalvelut eivät nojaa mahdollisesti epävarmaan markkinaehtoiseen tuloon.

Jätetaksan valmistelussa on oletettu, että hyvinvointialueiden omistukseen tai hallintaan siirtyvien kiinteistöjen yhdyskuntajätteen jätehuolto säilyy edelleen kunnan vastuulla, sillä jätelakiin on ehdotettu uutta sääntelyä, jonka mukaan kunnan velvollisuutena on jatkaa vuoden 2025 loppuun saakka jätehuollon järjestämistä näillä kiinteistöillä. Hyvinvointialueet voivat ottaa jätteen haltijana jätehuollon järjestettäväkseen ennen siirtymäajan umpeutumista, mutta ympäristöministeriön mukaan hyvinvointialueilta saatujen kommenttien perusteella voidaan arvioida, että useimmat hyvinvointialueet pysyvät kunnallisten jätelaitosten asiakkaina jokseenkin siirtymäajan loppuun saakka. Oletuksena onkin, että hyvinvointialueiden kiinteistöjen yhdyskuntajätehuollon järjestäminen säilyy vielä vuonna 2023 Jätekukolla.

Kaiken kaikkiaan Jätekukon toteuttamien jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset vuodelle 2023 ovat noin 17 100 000 euroa, kun otetaan huomioon nykyiset kunnan ensisijaiselle ja toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon kustannukset sekä sidosyksikköpalvelujen kustannukset (pl. maa- ja jätekeskustoiminta sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltokokonaisuus). Kustannusten kokonaistaso ei ole verrattavissa vuoden 2022 kustannuksiin, koska asiakasmäärä supistuu. Erityisesti kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien asiakkaiden väheneminen pienentää kustannuksia, mutta samalla TSV-asiakkaiden jätemaksuilla saatavat tulot supistuvat tätä huomattavasti enemmän.

Jätetaksan rakenne

Jätetaksan rakenteen toimivuutta on arvioitu taksaa valmisteltaessa. Taksan perusrakenne on katsottu toimivaksi ja säilytetään ennallaan. Samoin linjaukset sille,

mitä palveluja milläkin maksuilla katetaan, säilytetään pääpiirteissään samoina kuin aikaisemminkin.

Tarkoituksena on, että taksa ohjaa tehokkaasti jätelain etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Mm. kiinteistöllä syntyvän jätteen määrä ja kierrätysaktiivisuus vaikuttaa tyypillisesti jätemaksujen tasoon. Samalla kuitenkin huolehditaan, että kaikki asiakkaat osallistuvat riittävästi jätehuollon yleisen palveluverkoston kustannuksiin ja maksuilla saadaan katettua riittävästi kunkin asiakkaan jätehuoltopalvelujen kuluja.

Kotitalouksien maksu jakautuu jatkossakin kahteen osaan, perusmaksuun ja järjestetyn jätehuollon maksuun. Perusmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen vuosimaksu, joka määräytyy kaikille asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille. Perusmaksun lisäksi kiinteistöille määräytyvä järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastoiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Näiden lisäksi asiakkaille voi määräytyä heidän käyttämiensä palvelujen mukaisesti lisäpalvelumaksuja ja lajitteluasemilla asioinnin yhteydessä pienkuormamaksuja.

Jätetaksan hinta-alueet

Jätehuollossa yhteistyötä tekeviin kuntiin on tarkoituksenmukaista hyväksyä mahdollisimman pitkälti sama taksa. Jos kuitenkin jätehuollon kustannukset poikkeavat paljon eri kuntien välillä, ovat alueittaiset erot taksassa perusteltuja.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueen nykyisessä jätetaksassa on lähtökohtana se, että alueen kuntiin on hyväksytty suurelta osin sama taksa, joten esimerkiksi perusmaksut ja aluekeräyspisteiden käyttömaksut ovat yhtenäiset kaikissa kunnissa. Jäteastiatyhjennyksille on sen sijaan käytössä kaksi eri hinta-aluetta: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki ja 2) muut kunnat.

Hinta-alueet perustuvat kilpailutettujen kuljetushintojen eroihin. Alueella on käynnissä samanaikaisesti useita eri kuljetusurakoita, joiden kustannukset poikkeavat toisistaan mm. siksi, että jätteen haltijoiden ja kuljetettavan jätteen määrä, keräyspaikkojen väliset välimatkat ja jätteen vastaanottopaikka vaihtelee eri alueilla. Kuljetushintojen taso on matalampi Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä muihin kuntiin nähden. Näin ollen näihin kolmeen kuntaan on laskettu kuljetusurakkahintoihin pohjautuen keskimääräiset yhteiset hinta ja muihin kuntiin samoin yhteiset hinnat.

Kuljetushinnan yhtenäistäminen nykyisten hinta-alueiden välillä tarkoittaisi merkittävää muutosta asiakashintoihin. Tähän ei katsota olevan perusteita, kun tosiasiaa eri alueiden kuljetuskustannukset eroavat toisistaan. Kuljetuskustannusten eroa selittää mm. se, että kuljetuskustannukset ovat pienimmät isoimpien kuntien väkirikkaimmissa taajamissa, mikä painaa koko kunnan hintaa alas. Kun lisäksi otetaan huomioon, että juuri Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen isoimpia taajamia tulee koskemaan lähivuosina muita laajemmat jätteiden erilliskeräysvelvoitteet, joista aiheutuu joka tapauksessa asiakkaille lisäkustannuksia, ei muita kuntia huomattavasti suuremmat hinnankorotukset olisi perusteltuja. Sekajätteen tyhjennyshinnoissa olevaa eri kuljetushinta-alueiden eroa esitetään kuitenkin hieman kavennettavaksi aikaisemmasta.

Perusmaksu

Perusmaksulla katettavat kustannukset

Osa jätehuoltopalveluista on järjestetty kaikkia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä varten siten, ettei niistä ole käytännössä mahdollista tai perusteltua periä jätteen aiheuttamisperiaatteen mukaista, palvelun käytön määrään perustuvaa maksua. Usein tällaiset palvelut ovat asiointihetkellä maksuttomia tai vahvasti tuettuja. Tällaiset palvelut katetaan jätelain 78 §:n mukaisella perusmaksulla. Perusmaksutulo muodostaa kunnan jätehuoltoon ennakoitavissa olevan varman tulon, jolla palveluja voidaan ylläpitää.

Perusmaksu koostuu perusosasta ja jätelautakuntaosasta. Perusosalla katetaan Jätekukon järjestämä neuvonta ja viestintä, vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito, tekstiilijätteen keräys sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet. Perusmaksun jätelautakuntaosalla katetaan kuntien yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminta.

Perusmaksun tasoon vaikuttavat muutokset

Perusmaksun perusosaan on tulossa korotusta, kun taas jätelautakuntaosa säilyy entisellä tasolla. Perusmaksuun vaikuttaa korottavasti erityisesti laajeneva poistotekstiilin keräys sekä vaarallisten jätteiden käsittelykustannusten kasvaminen. Muiden palveluiden kustannuksissa muutokset ovat vähäisempiä.

Poistotekstiilin keräys on uusi palvelu, jonka kustannukset sisällytetään perusmaksulla katettaviksi. Keräystä on testattu Kuopiossa vuoden 2022 aikana ja se laajenee muille alueille vuoden 2023 alussa jätelainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Poistotekstiilin keräys ja käsittely kasvattaa perusmaksulla katettavia kustannuksia noin 6–7 %.

Perusmaksulla jo aikaisemmin katetuista palveluista erityisesti vaaralliseen jätteen keräyksen ja käsittelyn kustannukset ovat kasvaneet. Kunnallisen jäteyhtiön oli aikaisemman hankintakauden loputtua kilpailutettava tämä kokonaisuus uudestaan ja uudet hinnat vaarallisten jätteen käsittelylle ovat huomattavasti aikaisempaa korkeampia. Vaarallisen jätteen keräyksen ja käsittelyn kallistuminen korottaa perusmaksulla katettavia kustannuksia noin 6 %.

Jätekukon järjestämien ekopisteiden kustannusten odotetaan hieman kasvavan tulevina vuosina, kun Rinki-ekopisteverkosto on supistamassa ja Jätekukon on järjestettävä aikaisempaa enemmän täydentäviä ekopisteitä. Vielä tässä vaiheessa ekopistekustannusten tason arvioidaan kuitenkin pysyvän lähes ennallaan, ja perusmaksussa on varauduttu ainoastaan hyvin vähäisiin verkoston muutoksiin.

Edellä mainittujen kustannusmuutosten lisäksi kustannusten kasvua on lajitteluasemien siirtokuljetuksissa. Jottei perusmaksutaso nousisi liikaa, on siirtokuljetusten kustannuksia siirretty katettavaksi lajitteluasemien pienkuormamaksuilla. Näin ollen perusmaksulla katetaan vain sen verran lajitteluasemakustannuksia kuin ennenkin. Samoin perusmaksulla katettavan viestinnän ja neuvonnan osuus pidetään ennallaan.

Perusmaksun luokittelu ja taso

Perusmaksua maksavia vakituksia asuntoja on noin 122 000 kpl ja vapaa-ajan asuntoja 34 000 kpl. Perusmaksua maksavien asiakkaiden määrä on hieman noussut, joten nousevat kustannukset jakautuvat aikaisempaa isommalle asiakasmäärälle.

Perusmaksussa on vakituksille asunnoille kaksi eri maksuluokkaa. Perusmaksun suuruuteen vaikuttaa se, onko biojätteelle erilliskeräys tai kompostointi kiinteistöllä. Jos biojäte laitetaan sekajätteen joukkoon, on perusmaksu suurempi kuin niillä kiinteistöillä, joilla biojäte lajitellaan. Vapaa-ajan asuntojen perusmaksulle on yksi maksuluokka.

Vakituisten asuntojen perusmaksua esitetään nostettavaksi 2,75 euroa vuodessa. Tämä tarkoittaa 6–12 %:n korotusta perusmaksuun. Aikaisempina vuosina eri perusmaksuluokkia on korotettu prosentuaalisesti suurin piirtein yhtä paljon, mutta nyt vakituisten asuntojen perusmaksuun esitetään euromääräisesti yhtenäistä korotusta. Näin vakituksen asunnon korkeampi perusmaksuluokka ei nouse kohtuuttoman suureksi alempaan perusmaksuun nähden. Vapaa-ajan asunnon perusmaksua esitetään nostettavaksi 1,50 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa 11 %:n korotusta perusmaksuun.

Jätetaksaa valmisteltaessa arvioitiin eri vaihtoehtoja perusmaksun luokittelulle (vaihtoehtoverailu liitteenä). Nykyisen mallin mukainen ohjaava perusmaksu, jossa vakituiset asunnot voivat vaikuttaa biojätteen lajittelulla maksutasoon, katsottiin perustelluimmaksi säilyttää. Tässä vaihtoehdossa muutos maksuun pysyy kaikilla asiakasryhmillä tasaisimpana.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katettavat kustannukset

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppe-astioiden tyhjennyksistä. Tyhjennyshinnat on määritelty erikseen sekajätteelle ja kierrätettäville jätteille eli biojätteelle, muovi-, kartonki- ja lasipakkauksille sekä metallille. Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katetaan jätteiden keräyksen, kuljetusten ja käsittelyn lisäksi kunnallisen jäteyhtiön palvelutuotannon kulut sekä pääosa asiakaspalvelun, hallinnon, tietojärjestelmien ja toimitilojen kuluista.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen, kuljetusten järjestämisen, jäteastiapalvelun ja astiapesujen kustannuksia. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset eli poltto energiahyötykäyttöön. Ohjaavuuden aikaansaamiseksi sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös erilliskerätyn biojätteen käsittelyn eli kierrätyksen kustannukset. Samoin sekajätteen käsittelyosaan on sisällytetty valtaosin kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, tietojärjestelmien ja toimitilojen kustannukset, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämisen kustannuksia. Kun yleiset kustannukset ja osin kierrätettävien jätteiden kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat pidetään sekajätehintoja alempina ja taksalla kannustetaan jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Biojätteen tyhjennyshinnalla katetaan ainoastaan biojätteen suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset (ml. jäteastoiden toimitukset ja astiapesut). Sekajätteen maksuilla subventoidaan voimakkaasti biojäteastian tyhjennyksiä, joten biojäteastian tyhjennyshinta on yli 40 % pienempi kuin kuljetuksen ja käsittelyn todelliset yhteenlasketut suorat kustannukset olisivat. Lisäksi pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan edelleen ainoastaan keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Pakkausjätteiden käsittelystä ei tule kustannuksia, koska ne luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua.

Tällä hetkellä biojätteen ja pakkausjätteiden hinnoissa ei ole huomioitu Jätekukon palvelutuotannon ja logistiikan kustannuksia eli kuljetusten kilpailuttamiseen ja keräyksen järjestämiseen liittyviä kuluja, eikä myöskään jäteastiahankintojen kustannuksia. Nämä kaikki kustannukset katetaan nyt sekajättemaksuilla. Taksaa valmisteltaessa selvitettiin myös vaihtoehtona sitä, että em. kustannukset otettaisiin huomioon biojätteen ja pakkausjätteen tyhjennyshinnassa (vaihtoehtoon arviointi on esitetty liitteenä). Koska kuitenkin jo kuljetusindeksikorotus on pakkausjätteille verrattain suuri, esitetään, että nämä kustannukset katetaan edelleen sekajättemaksuilla.

Tulevina vuosina kotitalouksien pakkausjätteiden tyhjennysmaksuihin tullaan viemään tuottajien maksamaa kompensatioita. Pakkaustuottajat tulevat maksamaan kunnalliselle jäteyhtiölle valtakunnallisesti tehdyn sopimuksen mukaisen ja lainsäädäntöön perustuvan osuuden pakkausjätteiden keräys- ja kuljetustyöstä. Korvauksia maksetaan sopimuksen mukaan ensimmäisen kerran elokuussa 2024. Korvaukset koskevat tällöin vuoden 2023 jälkimmäistä puoliskoa, koska korvausten maksuvelvollisuus alkaa vasta heinäkuusta 2023. Koska korvausten tosiasiallisesta suuruudesta ei ole vielä tietoa ja korvauksia ei makseta vielä vuonna 2023, ei näitä voida ottaa vielä taksassa huomioon.

Sekajäteastoiden tyhjennykset ja maksujen taso

Sekajäteastian tyhjennyksiä tehdään ensi vuonna arviolta 1 210 000 kappaletta. Sekajätteen tyhjennysmäärä on vuosittain laskenut, ja nyt tyhjennysmäärää pienentää erityisesti TSV-asiakkaiden vähentyminen. Tyhjennysmäärän arvioidaan supistuvan kokonaisuudessaan noin 4 %.

Sekajäteastian tyhjennyshintaa on tarvetta nostaa vuodelle 2023. Hinnan korotukset johtuvat kuljetuskustannusten nousemisesta. Jätekukon kilpailuttamien, pakkaavilla jäteautoilla tehtävien jätteenkuljetusten hinnat on sidottu kuljetusindeksiin (Tilastokeskuksen julkaisema kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi), joka on noussut 12,81 % Jätekukon urakoitsijasopimuksissa määriteltyjen vertailuajankohtien välillä. Tämä indeksikorotus on siirrettävä kuljetushintoihin, sillä kuljetusurakoitsijoille maksettavat kuljetuskustannukset nousevat tämän verran. Koska kahden eri hinta-alueen välistä kuljetushinnan eroa esitetään kavennettavaksi, hinta-alueella yksi sekajätteen kuljetushinnan osuus nousee noin 15 % eli enemmän kuin hinta-alueella kaksi, jossa kuljetushinnan osuus nousee noin 10 %.

Sekajätteen käsittelyn eli energiahyötykäytön kustannukset ovat pienentyneet aikaisemmasta. Tämä johtuu siitä, että Riikinvoin sähkön myynnistä saatavat tulot ovat kasvaneet, millä voidaan kattaa aikaisempi suurempi osa käsittelykustannuksista. Sen sijaan sekajätehinnalla katettavan biojätteen käsittelyn

kustannukset ovat nousseet. Tämän lisäksi sekajätteen käsittelyosan hintaan vaikuttaa korottavasti se, että sekajättemaksuilla katetaan suuri osa jäteyhtiön yleisistä kustannuksista, jotka ovat kohonneet. Lisäksi on otettava huomioon se, että sekajäteastioiden tyhjennysten edelleen vähentyessä nämä kustannukset katetaan koko ajan supistuvien tyhjennysmäärien maksuilla.

Tässä vaiheessa on arvioitu, että sekajätteen käsittelykustannusten pieneneminen Riikinvoimalla riittää kattamaan muiden sekajättemaksuilla katettavien kustannusten nousun, joten sekajätteen käsittelyosaa ei ole tarvetta korottaa. Sen sijaan kuljetusosaan kuljetusindeksin nousun vuoksi tehtävät korotukset tarkoittavat jäteastian koosta riippuen 4–10 %:n nousua sekajätteen tyhjennyshintoihin. Hinnankorotus vaihtelee astiakoon mukaan, koska kuljetuskustannus on kaikilla jäteastioilla sama, mutta käsittelyhinnan osuus määräytyy astian koon ja sille lasketun keskimääräisen täyttöasteen mukaan.

Sekajäteastioiden tyhjennyshinnat sisältävät Jätekukon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jätekukko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt, mikä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Sekajätteen säiliöt pestään kerran vuodessa. Tämä nostaa syväkeräyssäiliöiden tyhjennyskustannusta, mikä otetaan huomioon uuden tyhjennyshinnan määrittelyssä.

Kierrätettävien jätteiden tyhjennykset ja maksujen taso

Biojätteen tyhjennyksiä arvioidaan olevan ensi vuonna noin 235 000 kappaletta, kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyksiä vajaa 270 000 kappaletta sekä metallin ja lasipakkausten tyhjennyksiä yhteensä noin 50 000 kappaletta. Kierrätettävien jätteiden tyhjennysmäärä on tähän saakka noussut, kun jätteiden erilliskeräys on laajentunut, mutta TSV-asiakkaiden väheneminen vaikuttaa nyt osin myös kierrätettävien jätteiden tyhjennysmääriin.

Biojätteen ja pakkausjätteiden tyhjennyshintaa on tarvetta nostaa, koska kuljetuskustannukset nousevat. Koska kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnoilla katetaan ainoastaan suoria keräyksen ja kuljetuksen kustannuksia, viedään niiden hintaan suoraan kuljetusindeksikorotus eli vajaa 13 %.

Kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat sisältävät Jätekukon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jätekukko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt. Biojätteen säiliöt pestään kaksi kertaa vuodessa ja pakkausjätteiden säiliöt kerran vuodessa. Tämä aikaisempaa parempi palvelutaso otetaan huomioon säiliöiden uusien tyhjennyshintojen määrittelyssä siten, että hinta sisältää jatkossa myös säännölliset pesut.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekukon ylläpitämien sekajätteen keräyspisteiden käyttöön. Pisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon talot ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimpaa-astiaa. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli jätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset.

Jätekukolla on alueella 173 aluekeräyspistettä, joista 101 pistettä on ympärivuotisesti käytettäviä ja 72 pistettä on vain kesäajan käytössä. Tähän asti aluekeräyspisteillä on kerätty lähes poikkeuksetta pelkästään sekajätettä eli aluekeräyspistemaksu on oikeuttanut sekajäteastioiden käyttöön. Jos aluekeräyspistettä käyttävällä asiakkaalla ei ole ollut kompostointia biojätteelle, on biojäte siis ohjautunut sekajäteastiaan. Jätekukko on kokeillut parina viime vuonna myös biojätteen erilliskeräystä parilla aluekeräyspisteellä ja tästä on saatu hyviä kokemuksia. Näin ollen biojätteen erilliskeräystä tullaan järjestämään jatkossa aikaisempaa laajemmin kierrätettävien jätteiden kuljetusalueella oleville ympärivuotisille aluekeräyspisteille, jotta biojätteen lajittelua ja kierrätystä saataisiin edistettyä.

Koska biojätteen erilliskeräyksestä aiheutuu lisäkustannuksia, esitetään taksaan uusi hintaluokka niille vakituksille asuinkiinteistöille, jotka voivat käyttää aluekeräyspisteellä sekä sekajätteen että biojätteen keräystä. Aluekeräyspisteen käytön hinta nousee siis niillä vakituksilla asuinkiinteistöillä, joilla ei ole biojätteelle kompostointia ja biojäteastia on järjestetty aluekeräyspisteelle. Maksu sekajätteen ja biojätteen keräyksestä esitetään 20 euroa korkeammaksi kuin pelkän sekajätteen keräyksen maksu, mutta näillä asiakkailla perusmaksu laskee vastaavasti pienempään maksuluokkaan. Biojätteen aluekeräyspistekeräyksestä ei siis käytännössä aiheudu lisäkustannuksia asiakkaille. Asiakkaat saavat lisäpalvelua, mutta toisaalta ovat uudistettavien jätehuoltomääräysten mukaan myös velvollisia lajittelemaan biojätteen.

Jatkossa vakituksille asunnoille on aluekeräyspisteen käytöstä kaksi eri maksuluokkaa: aluekeräyspisteen käyttö sekajätteelle sekä aluekeräyspisteen käyttö seka- ja biojätteelle. Lisäksi säilytetään omat maksuluokat ympärivuotisesti käytettäville vapaa-ajan asunnoille ja kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettäville vapaa-ajan asunnoille. Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa osakaskunnassa samansuuruinen. Maksuluokkiin tehtävien muutosten lisäksi aluekeräyspistemaksua on tarvetta korottaa erityisesti kuljetuskustannusten kasvamisen vuoksi. Maksuja esitetään nostettavaksi noin 6–7 %.

Korttelikeräyksen käyttömaksut

Korttelikeräys on asuntoaluekohtainen, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä. Korttelikeräyksessä asuinalueelle järjestetään korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät korttelikeräyksen alueilla Jätekukon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Korttelikeräys on toteutettu Siilinjärven Taivallahden pientalovaltaiselle asuinalueelle. Järjestelmä on tarkoitettu toteuttaa myös Kuopion Savilahden kerrostalovaltaiselle alueelle. Korttelikeräys voidaan ottaa käyttöön myös muilla uusilla asuinalueilla, kun se otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja toteuttamisesta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Jotta korttelikeräys voidaan toteuttaa kohtuullisin kustannuksin, on yhtä keräyspistettä kohti oltava riittävästi asiakkaita.

Korttelikeräyksen maksuilla katetaan korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Jotta kustannukset saadaan katettua, on pientalovaltaisten alueiden korttelikeräyksen käyttömaksun korotus yhtenäinen aluekeräyspistemaksun korotuksen kanssa eli noin 6–7 %.

Kerros- ja rivitalovaltaisilla alueilla asuntokohtainen kiinteä vuosimaksu voisi ylittää korttelikeräyksen järjestämisestä aiheutuvat tosiasialliset kustannukset, koska yhden jätteen käyttäjinä on näillä alueilla huomattavasti useampia asuinhuoneistoja kuin pientalovaltaisilla alueilla. Tämän vuoksi näillä alueilla maksu määräytyy niin, että vain korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon kustannukset katetaan kiinteällä maksulla, kun taas tyhjennysmaksut jaetaan kiinteistöjen kesken toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Tähän kiinteään maksuun esitetään pientalovaltaisia alueita suurempaa korotusta, koska kerrostalovaltaisilla alueilla korttelikeräyspisteitä rakennettaessa varaudutaan uusien älyratkaisujen käyttöönottoon. Korttelikeräystä ei ole vielä käytössä kerrostalovaltaisella alueella, joten maksuperusteiden toimivuutta tullaan vielä seuraamaan, kun järjestelmä otetaan käyttöön.

Lisäpalvelujen maksut

Asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluille on määritelty taksassa erilliset maksut. Näiden lisäpalvelujen myynti on vähentynyt aikaisempaan nähden. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi.

Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi kustannusperusteisesti siten, että kuljetusindeksikorotus eli vajaan 13 %:n tarkistus huomioidaan niissä hinnoissa, jotka liittyvät jätteiden keräykseen ja kuljetukseen. Hukkanoutomaksusta laskutettavaa hintaa nostetaan tätä enemmän, jotta se vastaa urakoitsijalle jatkossa maksettavaa hintaa. Jäteastian toimituksissa hinta nousee sen sijaan vähemmän.

Tilaukskuljetusmaksu veloitetaan nykyisen taksan mukaan epäsäännöllisistä, pyynnön perusteella tapahtuvista jäteastiatyhjennyksistä. Tilaukskuljetusmaksun käyttöalaa esitetään laajennettavaksi siten, että se veloitetaan asiakkaan pyynnön perusteella tehtyjen tyhjennysten lisäksi tilanteissa, joissa jätelajit ovat sekaisin ja kierrätettävän jätteen astia pitää laittaa jätteenkuljettajan ilmoituksen myötä erikseen tyhjennykseen sekajättereille. Näin saadaan katettua ilmoituksen käsittelyn ja tyhjennyksen uudelleenreitityksestä aiheutuvan työn kuluja.

Jätetaksaan on määritelty tuntihinta, jota voidaan käyttää mm. silloin, kun jäteastian tyhjennystilaus ajetaan erillisenä kuljetuksena tai jätteenkuljettajan joutuu odottamaan jätteenkeräyspaikkaan pääsyä, kuten lukon avaamista. Jatkossa tuntihintaa on mahdollista käyttää muissakin tilanteissa, joissa jätteenkeräyspaikkaan pääsy edellyttää jätteenkuljettajalta jotain aikaa vievää menettelyä, kuten soittoa asiakkaalle. Tällaisista järjestelyistä on aina sovittava Jäteukon kanssa erikseen, koska kaikkia erityisjärjestelyjä ei ole mahdollista toteuttaa.

Kompostoreiden ja niiden toimituksen hintaa nostetaan kustannusten nousun vuoksi. Lisäksi on tarvetta nostaa isojen jäte-esineiden noutopalvelun (Noutokukko) ja jätelavapalvelun (Lavakukon) hintoja erityisesti kasvaneiden kuljetuskustannusten

vuoksi. Lavakukon hinnankorotus on jätelajista riippuen 3–8 %. Noutokukon hinnankorotukseksi esitetään 7 %.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut kotitalouksille

Jätekukon ylläpitämiä lajitteluasemia on Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella 20 kappaletta, minkä lisäksi käytössä on kaksi mobiililajitteluasemaa. Lajitteluasemilla on vuodessa arviolta 115 000 asiakaskäyntiä. Valtaosa asiakkaista, tällä hetkellä lähes 90 %, on kotitalouksia.

Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset katetaan sen sijaan jatkossakin lähes kokonaisuudessaan perusmaksulla, jotta lajitteluasemien vastaanottomaksut saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Suurin osa kotitalousasiakkaista tuo lajitteluasemille maksuttomiksi määritellyjä jätteitä. Maksullisia kuormia on reilu 40 % kaikista jätteistä.

Lajitteluasemalla otetaan entiseen tapaan veloitusetta vastaan kotitalouksilta asumisessa syntyneiden vaarallisten jätteiden pienet erät (kylästetyn puun kuorma voi olla suurempi kuin muiden vaarallisten jätteiden). Veloitusetta otetaan vastaan myös metallijäte, sähkö- ja elektroniikkaromu sekä pienkuormat puujätettä. Pienkuormamaksu otetaan muusta kuin erikseen veloituksettomaksi määritellystä jätteestä, kuten loppusijoitettavasta ja energiahyödynnettävästä jätteestä, joka on tyypillisesti erilaista rakennus-, remontointi- ja purkujätettä, huonekaluja ja muuta vastaavaa jätettä.

Pienkuormamaksut perustuvat kuormakokoon ja tämä hinnoittelumalli esitetään säilytettäväksi. Näin pyritään siihen, että jätteet lajitellaan mahdollisimman hyvin ja maksut vastaavat vastaanotettua jätemäärää. Koska erityisesti jätteiden siirtokuljetuskustannukset ovat kohonneet, on pienkuormamaksuja tarvetta nostaa. Pienimpien kuormien hintoja ei kuitenkaan koroteta lainkaan. Näin pyritään siihen, että pienemmätkin kuormat ohjautuisivat aina lajitteluasemalle, kun hinta on kohtalaisen edullinen. Pienimmän kuorman hinnan edullisuudella pyritään myös ohjaamaan lajittelemaan jätteet ennen lajitteluasemalla tuomista mahdollisimman hyvin. Muita kuin pienimpien kuormien hintoja korotetaan 5–7 %.

Lajitteluasemilla on edelleen eritasoiset maksut kotitalouksille ja muille asiakkaille. Kotitalouksille useiden jätelajien vastaanotto on veloitusetonta ja muutenkin maksut ovat muita matalammat, koska kotitaloudet maksavat perusmaksussa lajitteluasemien ylläpitokustannuksia. Niille, jotka eivät maksa perusmaksua, vastaanottomaksut ovat korkeammat ja ne määräytyvät lähes kaikista kuormista, jotta niillä saadaan katettua lajitteluaseman kiinteitä kustannuksia. Muiden kuin kotitalousasiakkaiden pienkuormamaksuja esitetään nostettavaksi vastaavin perustein kuin kotitalouksien maksuja. Nämä hinnat nousevat 5–9 %.

Osalla lajitteluasemista on käytössä nykyään itsepalvelumahdollisuus. Tällöin asiakas maksaa lajitteluasemalle tuomansa pienkuorman etukäteen verkkokaupassa tai ilmoittaa siellä tuovansa asemalle veloitusettoman kuorman. Jätekukon tavoitteena on lisäksi ottaa käyttöön lajitteluasemille maksuautomaatteja, jossa kuorma maksettaisiin etukäteen. Välillä lajitteluasemalle tulee kuormia, joista on maksettu selkeästi väärän kokoisen pienkuorman maksu taikka maksua ei ole suoritettu,

vaikka kuorma sisältää maksullista jätettä. Tällöin kuormien tuojaa joudutaan selvittämään jälkikäteen. Tällaisissa tapauksissa asiakkaaseen ollaan yhteydessä ja puuttuva pienkuormamaksu laskutetaan asiakkaalta, jotta jätteestä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat oikein jätteen tuottajalle. Koska asian selvittelystä aiheutuu kustannuksia, esitetään taksaan otettavaksi näihin tilanteisiin asiakkaalta veloitettava selvitysmaksu. Lisäksi tapauksissa, joissa jätettä on jätetty lajitteluasemalle väärin paikkoihin selvästi vastoin ohjeita, voidaan jälkikäteen tehtävästä lajittelusta ja siivoamisesta veloittaa tuntihinta.

Laskutustapamaksu

Suomen Kuntaliiton taksaoppaan mukaan säännöllisesti toistuvia jätemaksuja koskevat laskut on tarkoituksenmukaista laskuttaa sähköisenä palveluna, kuten e-laskuina. Postitse lähetettävä paperilasku on käytäntönä harvinaistumassa ja se nähdään usealla toimialalla erityisenä lisäpalveluna, josta syntyneitä kuluja laskutetaan erillisenä maksuna. Tämän vuoksi myös jätetaksaan voidaan sisällyttää laskutustapamaksu paperisesta laskusta, joka on kustannuksiltaan sähköistä laskutustapaa kalliimpi.

Kunnalliselle jäteyhtiölle postitse lähetettävien paperilaskujen kustannukset ovat huomattavasti sähköisten laskujen kuluja suuremmat. Nämä kulut ovat myös kasvaneet vähitellen. Jotta näitä kuluja, erityisesti laskun tulostus- ja postituskuluja, saataisiin katettua suurilta osin näitä laskutustapoja käyttäviltä asiakkailta, esitetään käyttöön otettavaksi 1,50 euron lisämaksu kaikille paperilaskuille ja paperisille laskuilmoituksille. Näin asiakkaita pyritään myös ohjaamaan edullisempiin ja vähemmän jätettä tuottaviin sähköisiin laskutustapoihin. Tässä vaiheessa paperilaskun lisämaksuun ei esitetä sisällytettäväksi kaikkia paperilaskuista epäsuoraan aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia, mutta tätä voidaan selvittää vielä myöhemmin.

Asiakkailla on valittavana useita sähköisiä laskutustapoja: e-lasku, sähköpostilasku tai jätelaskun vastaanotto veloituksettomaan Kivra-digipostilaatikkoon. Taloyhtiöillä käytössä voi olla myös verkkolasku. Jätekukko tiedottaa näistä veloituksettomista maksutavoista ennen kuin paperilaskun lisämaksu otetaan käyttöön.

Taksan laskentaan liittyvät epävarmuudet

Jätehuollon tuloihin ja kustannuksiin vaikuttaa nykyään suuresti markkinatilanne sekä voimakkaasti muuttuvat polttoainekustannukset ja sähkön hinta. Siinä missä aikaisemmin jätteiden kuljetuksista maksettavia korvauksia on tarkistettu vuosittain, vuonna 2022 otettiin käyttöön voimakkaasti nousseen polttoaineen hinnan vuoksi menettely, jossa kuljetusurakoitsijoille maksettavien korvausten määrää on muutettu kuukausittain. Näin ollen jätteiden kuljetuskustannukset ovatkin olleet arvioitua suuremmat. Toisaalta taas sekajätteen käsittelykustannukset ovat olleet arvioitua pienemmät, koska Riikinvoiman sähkön myynnistä saatavat tulot ovat pienentäneet kuluja aikaisempaan nähden.

Tässä vaiheessa on arvioitu, ettei kuukausittaista jätteenkuljetuskorvausten tarkastelua ole enää tarvetta jatkaa vuonna 2023. Näin ollen on siis oletettu, että nyt kuljetushintoihin tehdyt kuljetusindeksikorotukset riittävät kattamaan jätteiden kuljetuskustannukset ensi vuonna. Lisäksi on arvioitu, että sähkön hinta säilyy vielä ainakin alkuvuoden korkealla tasolla, mikä pienentää sekajätteen

käsittelykustannusta. Jos kuitenkin kesken vuotta tapahtuu ennakoimattomia suuren mittaluokan muutoksia, voi taksaa olla tarvetta tarkastella ja muuttaa kesken vuoden.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan neutraaleiksi, koska taksan ei ennakoida aiheuttavan jätteen keräykseen, kuljetukseen tai vastaanottoon voimakkaasti vaikuttavia muutoksia.

Asiakkaiden jätehuollon kokonaiskustannukset nousevat jonkin verran taksamuutosten vuoksi. Korotus kustannuksiin on tyypillisesti noin 7–10 %. Kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi se, millaiset kiinteistön jätehuoltopalvelut ovat. Myös jätteiden lajittelulla voi vaikuttaa kiinteistön jätemaksun suuruuteen. Vakituksilla asunnoilla jätehuollon kokonaiskustannukset ovat kuukausitasolla tyypillisimmin Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä noin 9–18 euroa ja muissa kunnissa reilu 10–20 euroa.

Vakituisten asuntojen jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä tyypillisissä tilanteissa noin 0,75–1,20 euroa kuukaudessa. Asiakkailla, joilla on käytössä syväkeräys, muutos on jonkin verran tätä isompi, koska tarjottavaan palveluun tulee lisäystä säiliöiden pesujen myötä. Kesäajan käytettävillä vapaa-ajan asunnoilla jätehuoltokustannusten muutos on tyypillisesti noin 0,30–0,40 euroa kuukausitasolle laskettuna.

Kiinteistöliiton indeksitalovertailun perusteella on mahdollista arvioida, miten suuret jätehuollon kustannukset ovat suhteessa muihin asumisen kuluihin kerrostalossa. Indeksitalo mittaa noin 60 kaupungin kuntakohtaisesti päätettäviä kiinteistönpitokustannuksia. Nämä kustannukset kattavat keskimäärin hieman runsaat puolet taloyhtiöiden kaikista hoitokuluista. Jätelautakunnan alueen kunnista Kuopio on mukana indeksitalovertailussa. Kuopiossa jätehuoltokustannusten osuus vertailussa mukana olevista asumiskustannuksista on edellisvuoden tapaan noin 5 %. Näin ollen jätehuollon hintojen korotukset eivät näy merkittävinä, kun otetaan huomioon kaikki asumiskustannukset.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit.

Esitys

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

- 1 7754/2022 Luonnos jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen
- 2 7754/2022 Jätetaksan vaihtoehtojen vertailu
- 3 7754/2022 Jättemaksujen vertailu v. 2022–2023
- 4 7754/2022 Kotitalouksien jätehuollon kustannusesimerkit v. 2017–2023
- 5 7754/2022 Jättemaksujen kehitys v. 2015–2023
- 6 7754/2022 Jäteastioiden tyhjennysmäärien kehitys v. 2018–2023
- 7 7754/2022 Jätehuoltokustannukset Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa
- 8 7754/2022 Jätehuoltopalvelujen arvioidut kokonaiskustannukset v. 2023

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

Hanna Kisonen

puh. +358 44 718 5667

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että Jätekuon toimitusjohtaja Arto Ryhänen oli kuultavana tämän asian esittelyn aikana klo 16:05- 16:43 ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Merkitään, että jäsen Kaija Viljakainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana 16:23-16:24 väliseksi ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 24

411/02.05.00/2022

Yleistä

Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli jätetaksaluonnoksen kokouksessaan 6.10.2022 § 13. Nyt käsiteltävänä on ehdotus 1.1.2023 voimaan tulevaksi jätetaksaksi. Jätetaksa koskee kunnan ensisijaiselle järjestämisvastuulle kuuluvaa jätehuoltoa eli kotitalouksien sekä kunnallisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuoltoa.

Jätetaksan perusrakenne ollaan säilyttämässä ennallaan: kotitalouksien jätemaksu koostuu perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksusta. Jättemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten ja osin myös käsittelykustannusten nousun vuoksi. Lisäksi palveluverkoston muutoksilla on vaikutusta maksujen tasoon. Korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla. Kokonaisuudessaan tasokorotus kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksiin on käytettävistä palveluista riippuen noin 7–10 %.

Kuuleminen jätetaksasta

Jätelautakunta asetti kokouksessa käsittelemänsä jätetaksaluonnoksen nähtäville ajalle 10.10.–3.11.2022. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta pyydettiin asiasta lausunnot.

Taksaluonnoksesta annettiin viisi lausuntoa. Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Konneveden kunnan ympäristölautakunta
- Lieksan kaupunginhallitus
- Lieksan kaupunginhallituksen lupajaosto
- Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen (Nilakan ympäristölautakunta)
- Vesannon kunnanhallitus

Taksaluonnoksesta annettiin kolme mielipidettä. Mielipiteen esittivät Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Suomenjoen omakotiyhdistys ry ja kuopiolainen yksityishenkilö.

Lausunnot ja mielipiteet on koottu liitteenä oleviin yhteenvedoihin, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan kokouksessa. Mielipiteiden yhteenvedossa on esitetty myös jätehuollon viranomaispalvelujen vastineet.

Keskeisimmät lausunnoissa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Jätetaksasta annetuissa kuntien sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnoissa on todettu ensisijaisesti, ettei taksaan ole huomautettavaa. Lausunnoissa on tuotu esille, että kustannusten nousu vaikuttaa ymmärrettävästi jätemaksujen tasoon, ja välttämättömien jätehuoltopalvelujen toteuttamiseksi korotukset maksuihin ovat välttämättömiä. Lisäksi on todettu, että asiakkaat voivat itse vaikuttaa maksujensa tasoon vähentämällä jätteen määrää ja lajittelemalla kierrätettävät jätteet pois sekajätteen joukosta.

Kuntien lausunnoissa on toisaalta tuotu esille jätemaksujen ohjaavuuden tärkeys ja se, että taloudellinen motivaattori voi tehokkaasti edistää kierrätystä. Toisaalta yhden ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on esitetty huoli siitä, että maksut voivat nousta suuriksi niillä haja-asutusalueen kiinteistöillä, joilla ei ole mahdollisuutta kuljettaa kierrätettäviä jätteitä pitkää matkaa keräyspisteelle tai hankkia kompostoria. Valmistelussa onkin pyritty huomioimaan maksujen ohjaavuuden lisäksi se, ettei minkään asiakasryhmän maksut nouse kohtuuttoman suuriksi tarjottu palvelutaso huomioon ottaen.

Keskeisimmät mielipiteissä esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Perusmaksut

Kiinteistöliitto Itä-Suomen mielipiteessä on otettu kantaa perusmaksujen luokitteluun. Nykyisen taksarakenteen mukaan vakituksille asuinkiinteistöille on käytössä kaksi perusmaksuluokkaa: korkeampi niille asuinkiinteistöille, joilla biojäte laitetaan sekajätteen joukkoon ja alempi niille asuinkiinteistöille, joilla on biojätteelle lajittelumahdollisuudet. Taloyhtiöissä, joissa on biojätteen erilliskeräys, perusmaksut laskutetaan aina matalamman perusmaksutason mukaisesti, vaikka tosiasiasa kaikissa huoneistoissa biojätettä ei lajitella. Kiinteistöliitto Itä-Suomi on ehdottanut,

että vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöillä, joilla jatkossa erilliskerätään kaikki kierrätettävät jätteet, olisi oma vieläkin alempi perusmaksu. Perusteena tälle on se, etteivät taloyhtiöt käytä niin paljon perusmaksulla katettavia palveluja kuin omakotitalot ja vapaa-ajan asunnot. Erityisesti ekopisteet palvelevat lähinnä pientaloja.

Jätehuoltoviranomainen arvioi jo taksan valmistelun yhteydessä vaihtoehtoa, jossa olisi otettu käyttöön alhaisempi perusmaksuluokka taloyhtiöille ja muille asiakkaille, joilla pakkausjätteiden keräys on järjestetty omalla kiinteistöllä. Valmistelussa todettiin, että jos Jätekukon ekopistekustannuksia jyvitetäisiin vain niitä käyttäville asiakkaille (pientaloille), olisi vastaavasti kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäisen keräyksen järjestämisen kustannuksia perusteltua kohdistaa enemmän näitä palveluja käyttäville asiakkaille (käytännössä taloyhtiöille). Jos nämä molemmat muutokset olisi toteutettu, olisi kokonaisvaikutus eri asiakasryhmien maksuihin ollut sama kuin nykyisen rakenteen mukaisessa taksassa. Riittäviä perusteita muutoksen toteuttamiselle ei nähty, joten valmistelussa päädyttiin nykyisen taksarakenteen säilyttämiseen.

Kuopiolaisen yksityishenkilön mielipiteessä on pyydetty ottamaan käyttöön perusmaksuluokka, jossa alimman perusmaksun saisivat kaikki ne, jotka lajittelevat biojätteen lisäksi kaikki pakkausjätteet. Ajatus on sinänsä varsin kannatettava: lajitteluaktiivisuudessa olisi paljon parannettavaa, vaikka jätehuoltomääräykset edellyttävätkin pakkausjätteiden lajittelemista erilleen sekajätteen joukosta. Käytännössä pakkausjätteiden lajittelua ei voida kuitenkaan todentaa niin, että pienempi perusmaksu voitaisiin ottaa käyttöön niille, jotka lajittelevat. Siinä missä biojätteen lajittelua varten on oltava biojätteen erilliskeräys tai kompostointi, josta on tehty kompostointi-ilmoitus, voi pakkausjätteet viedä ekopisteelle, jonka käyttöä ei voida seurata.

Yksityishenkilön mielipiteessä on esitetty myös, että perusmaksutason korotukset tulisi toteuttaa siten, että kaikkia perusmaksuja korotetaan prosentuaalisesti yhtä paljon. Jätetaksaluonnoksessa kaikkien vakituisten asuntojen perusmaksuja oli korotettu euromääräisesti saman verran. Mielipiteen mukaan korotusten tulisi olla suurimmat niillä asukkailla, jotka eivät biojätettä lajittele. Taksan ohjaavuuden säilyttäminen onkin hyvin tärkeää, mutta samalla jätehuoltoviranomaisen on huolehdittava maksujen kohtuullisuudesta tarjottuun palveluun nähden. Jottei ylinkään perusmaksu nouse hyvin suureksi ottaen huomioon myös muiden alueiden perusmaksutasot, korotukset esitetään toteutettavaksi tällä kertaa niin, että ne ovat euromääräisesti samat kaikilla vakituisilla asukkailla.

Jäteastioiden tyhjennysmaksujen hinta-alueet

Suonenjoen omakotiyhdistys ry on tuonut mielipiteessään esille, että tyhjennysmaksujen korotukset ovat ymmärrettäviä kuljetuskustannusten noustua huomattavasti. Yhdistyksen mielestä maksujen erot hinta-alueiden välillä ovat kuitenkin liian suuria. Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on käytössä jäteastiatyhjennyksille kaksi eri hinta-alueita, joille on laskettu kuljetusurakkahintoihin pohjautuen keskimääräiset yhteiset jäteastioiden tyhjennys hinnat. Kuljetushintojen taso on matalampi Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä muihin kuntiin nähden.

Yhdistys on esittänyt, että jatkossa tulisi tutkia siirtymistä yhtenäiseen hinnoitteluun koko Savo-Pielisen alueella, mikä lisäisi jätetaksan yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Yhdistys on tuonut esille myönteisenä asiana sen, ettei hinta-alueiden välinen tyhjennysmaksujen ole kasvanut, vaan niukasti kaventunut. Yhdistys toivookin suunnan jatkuvan tulevaisuudessa vahvemmin ja johtavan mahdollisesti ns. tasataksamalliin.

Jätetaksaa valmisteltaessa arvioitiin sitä, onko jäteastioiden tyhjennyshinta-alueiden periaatteisiin tarvetta tehdä muutoksia ja yhtenäistetäänkö hinnat kokonaan. Tasataksamalliin siirtymistä ei kuitenkaan katsottu perustelluksi, koska tosiasialliset kuljetuskustannukset poikkeavat eri hinta-alueilla toisistaan ja hintojen yhtenäistäminen olisi tuonut paikoin erittäin suuriakin muutoksia tyhjennysmaksuihin. Valmistelussa huolehdittiin kuitenkin siitä, ettei hinta-alueiden välinen ero tyhjennysmaksuissa kasva. Jos kuljetusindeksikorotus (12,81 %) olisi viety molempien hinta-alueiden hintoihin sellaisenaan, olisi euromääräinen ero alueiden välillä suurentunut. Nyt korotus toteutetaan kuitenkin niin, että hinta-alueen 1 kuljetushinnan osuutta nostetaan noin 15 % ja hinta-alueen 2 kuljetushinnan osuutta nostetaan noin 10 %. Tällä tavoin muutokset kokonaishinnoissa ovat vielä kohtuullisia kaikille asiakkaille.

Pakkausjätteiden tyhjennysmaksut

Kiinteistöliitto Itä-Suomen mielipiteessä on huomioitu se, että tulevina vuosina kotitalouksien pakkausjätteiden tyhjennysmaksuihin tullaan viemään tuottajien maksamaa kompensatioita. Tähän liittyen Kiinteistöliitto on esittänyt, ettei kompensatioita vietäisi pakkausjätteiden tyhjennyshintoihin taksassa, vaan palautus jyvitetäisiin sellaisenaan kullekin pakkausjätettä erilliskeräävälle asuinkiinteistölle niin, että palautus näkyisi miinus-merkkisenä kiinteistön jätelaskulla. Näin saatu kompensatio konkretisoituisi asiakkaille parhaiten.

Pakkaustuottajilta saatavan kompensaation suuruus ei ole vielä tiedossa. Tässä vaiheessa ei ole voitu ratkaista myöskään sitä, miten kompensatio käytännössä viedään maksuihin. Asiassa tullaan huomioimaan mahdollinen valtakunnallinen ohjeistus. Toteuttamista tulee rajaamaan myös käytettävät tietojärjestelmät. Mielipiteen mukainen ajatus kompensaation esitystavasta kiinteistöjen jätelaskulla otetaan joka tapauksessa huomioon ja selvitetään yhtenä mahdollisuutena.

Yhteenveto taksan arvioinnista

Lausunnoissa ja mielipiteissä on nostettu esille tärkeitä taksaa koskevia näkökohtia. Taksan ohjaavuutta eli sitä, että taksalla kannustetaan jätteiden lajitteluun ja kierrättämiseen on pidetty tärkeänä, mutta toisaalta on tuotu esille myös ”aiheuttaja maksaa” -periaate, jonka mukaan kunkin asiakasryhmän tulisi maksaa niistä palveluista, joita se käyttää. Lisäksi pohdintaa on aiheuttanut maksujen kohtuullisuus kaikille asiakasryhmille. Taksassa tasapainotellaankin sen kanssa, että kaikki nämä näkökohdat yhteensovitetään ja huomioidaan riittävällä tavalla.

Taksan jatkovalmistelussa on vielä punnittu esitettyjä näkökohtia ja todettu, että juuri samoja asioita arvioitiin jo alun perin taksaluonnoksen valmistelun yhteydessä. Tämän vuoksi on päädytty esittämään taksan hyväksymistä luonnoksen mukaisena.

Vaikka muutoksia taksaluonnokseen nähden ei ole tehty, esitetyt mielipiteet otetaan huomioon taas tulevien vuosien taksavalmistelussa.

Vaikutusten arviointi

Jätetaksamuutosten vaikutukset on arvioitu luonnosvaiheessa.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy jätetaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena jätelain 79 §:n nojalla. Jätetaksa tulee voimaan 1.1.2023. Jätetaksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen jätetaksan.

Jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 5.12.2022–11.1.2023. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Liitteet

Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen
Jätetaksaluonnoksista annetut lausunnot
Jätetaksaluonnoksesta annetut mielipiteet vastineineen

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa 1.1.2023 alkaen

Päätöshistoria

Savo-Pielisen jätelautakunta 6.10.2022 § 14

Tiivistelmä

Jätelautakunnan hyväksymässä kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksassa (TSV-taksa) määritellään maksut jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuukko järjestää elinkeinotoiminnalle sekä muille julkisille toimijoille kuin kunnille. Ensisijaisesti nämä toimijat hankkivat jätehuoltopalvelut yksityisiltä jätehuoltoalan yrityksiltä, mutta kunnallisen jäteyhtiön on tarjottava palvelua, kun jätteen haltija pyytää sitä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä

TSV-taksan mukaiset jätemaksut ovat suurelta osin yhtenäiset kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon maksujen kanssa. TSV-maksuilla katetaan kuitenkin jätelain mukaisesti kunkin palvelun tarjoamisesta aiheutuvat suorat kustannukset ja maksuja ei subventoida, joten ne ovat paikoin kotitalouksien maksuja korkeammat.

TSV-jätemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten nousun vuoksi. Sekajätteen käsittelyhintaa pysyy ennallaan, mutta muutoin nousua on myös jätteiden käsittelykustannuksissa. Maksujen korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla. Sekajäteastioiden tyhjennyshinnat nousevat noin 4-10 %, ja kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat noin 8-13 %. Muutoksia tulee myös lisäpalvelujen maksuihin sekä lajitteluasemien ja jätekeskuksen vastaanottomaksuihin.

Jätetaksan luonnos on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa sen tekemien kustannuslaskelmien pohjalta. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, varataan alueen yrityksille ja muille toimijoille vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisessä

Elinkeinoelämän jätehuolto sekä julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuolto kuuluu kunnan omaa toimintaa lukuun ottamatta jätelain (646/2011) 28 §:n mukaisesti jätteen haltijan vastuulle. Kunnilla on kuitenkin velvollisuus turvata jätehuolto silloinkin, kun sen järjestäminen on ensisijaisesti jätetty jätteen haltijoiden ja yksityisten jätehuoltopalveluiden tarjoajien välisen sopimuksen varaan. Näin pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto kaikkialla kaikille asiakkaille.

Jätelain 33 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä muun kuin jätelain 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto silloin, kun jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Tämän säännöksen mukaisesti järjestettyä palvelua kutsutaan kunnan toissijaiseksi jätehuoltopalveluksi eli TSV-palveluksi.

Silloin, kun TSV-palvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan jätehuoltopalvelusta jätteiden ja sivuvirtojen tietolustassa eli Materiaalitori-verkkopalvelussa. Vasta sitten, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei Materiaalitorilla julkaistun ilmoituksen pohjalta löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jäteyhtiölle. Palvelupyynnön voi esittää jätteen haltijan puolesta myös tälle jätehuoltopalvelua tarjoava yritys.

Kun TSV-palvelun tarjoamiselle on perusteet, jatkuvasta kuljetus- tai vastaanottopalvelusta tehdään jätteen haltijan ja kunnallisen jäteyhtiön välillä jätelain mukainen sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan ja jonka osapuolet voivat irtisanoa sopimuksessa määritellyn irtisanomisajan kuluttua. Materiaalitoria koskeva jätelain sääntely tuli voimaan vuoden 2020 alussa ja tätä ennen tehdyt TSV-sopimukset tehtiin ilman, että palvelun käyttäjä on ilmoittanut palvelutarpeesta Materiaalitorilla. Nämä ennen sääntelyn voimaan tuloa tehdyt TSV-sopimukset umpeutuvat loppuvuonna 2022.

Jos kyseessä on jätehuoltopalvelu, jonka arvo on alle 2000 euroa vuodessa taikka palvelun tarve on kiireellinen ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi, voi TSV-palvelua pyytää suoraan Jätekuolta. Tällöin jätteen haltijan ei siis ole tarvetta julkaista ilmoitusta palvelutarpeesta Materiaalitorilla ennen pyyntöä. Jätekuon tulee kuitenkin vuosittain toimittaa Materiaalitoriin tiedot myös tällaisesta palvelusta.

Vielä vuonna 2022 lukuisat yritykset ovat tukeutuneet jätehuoltopalveluissa kunnalliseen jäteyhtiöön eli ne hankkivat TSV-palveluna sekä jätteiden kuljetusta että käsittelyä Jätekuolta. Jätekuolla on jo tiedossa, että vuonna 2023 palvelutarve on vähentymässä ja TSV-asiakkaiden määrä on supistumassa erityisesti yhdyskuntajätteen keräyspalveluissa. Muilta osin vuoden 2023 tilannetta ja palvelutarvetta on kuitenkin hankalaa arvioida. Materiaalitorin kautta voi yrityksille löytyä muita palveluntarjoajia myös jätteen käsittelylle. Tällöin kunnallisella jäteyhtiöllä ei ole enää velvollisuutta tai oikeutta tarjota yritykselle TSV-palveluja.

Yleistä TSV-taksasta ja sen valmistelusta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tarjottavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. Jätemaksun perusteista määrätään jätelain 79 §:n mukaisesti jätetaksassa, jonka kunnan jätehuoltoviranomainen hyväksyy. Jätemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan Jätekuolle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Jätelakiin on sisällytetty säännös, jonka mukaan kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävä jätemaksu ei saa alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua. Näin ollen yrityksiltä ja muilta yhteisöiltä jätehuoltopalveluista perittävien jätemaksujen on oltava vähintään yhtä suuria kuin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan vastaavista palveluista perittävien maksujen.

TSV-maksut on pääosin yhtenäisiä kotitalouksien maksujen kanssa. TSV-maksuilla katetaan kuitenkin jätelain mukaisesti kunkin palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset ja maksuja ei subventoida miltään osin, joten ne ovat paikoin kotitalouksien maksuja korkeammat. TSV-maksuilla katetaan palvelujen suorien kustannusten lisäksi kunnallisen jäteyhtiön kiinteitä kustannuksia, mikä hyödyttää kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvia jätehuoltoasiakkaita eli kotitalouksia sekä kuntien hallinto- ja palvelutoimintaa.

TSV-taksa on valmisteltu alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa kunnallisen jäteyhtiön toimittamien tietojen pohjalta. Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Yrityksille ja muille yhteisöille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaluonnokseen. Lisäksi kunnille ja ympäristönsuojeluviranomaisille annetaan mahdollisuus lausunnon esittämiseen asiassa. Tämän jälkeen TSV-taksa tuodaan jätelautakunnan hyväksyttäväksi. TSV-taksan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV-taksassa on määritelty säännöksen mukaisesti maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille jätelajeittain. Koko alueella noudatetaan yhtenäisiä maksuperusteita. Kuljetusten osalta maksut muodostuvat kilpailutuksen perusteella alueittain. Samoin kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvassa jätetaksassa, jäteastioiden tyhjennyshinnoille on kaksi hinta-aluea: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki sekä 2) muut kunnat. Jäteastian tyhjennyspalvelut tarjotaan TSV-asiakkailla samoilla kuljetusreiteillä kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluville asiakkaille.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Sekajäteastioiden tyhjennyshintoja on tarvetta nostaa. Hinnan korotusten perusteena on kilpailutettujen jätteenkuljetusten kustannusten nousu vajaalla 13 %:lla. Kustannusten kasvaminen perustuu siihen, että kilpailutetut kuljetushinnat on sidottu Jätekukon ja kuljetusurakoitsijoiden välisin sopimuksin kuorma-autoliikenteen kustannusindeksiin, joka on muuttunut määriteltynä vertailuajankohtana 12,81 %. Sen sijaan sekajätteen käsittelyhintaa ei ole tarvetta nostaa, vaan se pidetään ennallaan. Sekajäteastioiden tyhjennysmaksut nousevat jäteastiakoosta riippuen noin 4-10 %. Maksuissa otetaan huomioon se, että kuljetushinnan eroa kavennetaan hieman hinta-alueiden 1 ja 2 välillä.

Biojätteen tyhjennyshinta on TSV-asiakkailla huomattavasti korkeampi kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkaille, koska TSV-asiakkailla biojätteen tyhjennyksiä ei voida kompensoida sekajätteen maksuilla. Kunkin jätelajin keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn suorat kustannukset katetaan siis siitä jätelajista saatavilla maksuilla. Biojätteen maksuilla on katettava kuljetuksen lisäksi käsittelyn kustannukset, joissa on kasvua aikaisempaan nähden. Biojäteastioilla tyhjennyshinta on siis nousemassa alueesta riippuen noin 8-9 %.

Pahvi-, kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshinnat ovat yhtenäiset TSV-asiakkailla ja kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkaille. Nämä maksut kattavat niistä aiheutuvat suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Näitäkin hintoja on

tarvetta nostaa kuljetusten kustannusindeksissä tapahtuneen muutoksen mukaisesti vajaa 13 %.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennyshinnat ovat TSV-asiakkailla korkeammat kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkailla. Kotitalouksille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle on laskettu kaikille kierrätettäville jätteille yhtenäinen tyhjennyshinta, joka on keskimääräinen hinta, jolla saadaan katettua biojätteen, muovi- ja kartonkipakkausten, lasipakkausten ja metallin keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. TSV-asiakkaille ei tällaista hinnan tasausta eri jätelajien välillä tehdä. Koska lasipakkausten ja metallin kilpailutetut tyhjennyshinnat ovat muita kierrätettäviä jätteitä korkeammat, ne ovat TSV-asiakkailla eri tasolla kuin muilla asiakkailla. Näihinkin hintoihin on tarvetta tehdä kuljetuskustannusten kasvusta aiheutuva vajaan 13 %:n hinnankorotus.

TSV-asiakkaille tarjottava palvelu on sikäli suppeampi kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkailla, että tyhjennysmaksuihin ei sisälly jäteastiapalvelua. Jäteastioiden tyhjennyshinnat sisältävät kuitenkin Jäteukon toteuttamat jäteastiapesut. Uutena Jäteukko pesee myös taajamien syväkeräyssäiliöt, mikä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Sekajätteen ja pakkausjätteiden säiliöt pestään kerran vuodessa, biojättesäiliöt kaksi kertaa vuodessa. Säiliöiden pesut otetaan huomioon uuden tyhjennyshinnan määrittelyssä.

Lisäpalvelujen maksut

Jätehuollon lisäpalvelujen maksut ovat entiseen tapaan TSV-asiakkailla samat kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailla. Osa lisäpalveluista tarjotaan ainoastaan kotitalouksille ja kunnille, eikä näille ole asetettu ollenkaan hintaa TSV-taksaan. Siltä osin kuin lisäpalvelut ovat eri taksoissa yhtenäiset, maksut muuttuvat samoin perustein eli korotusten perusteena on erityisesti kuljetusyrittäjille maksettavien hintojen nouseminen.

Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi siten, että kuljetusindeksikorotus eli vajaan 13 %:n tarkistus huomioidaan niissä hinnoissa, jotka liittyvät jätteiden keräykseen ja kuljetukseen. Hukkanoutomaksun hintaa nostetaan tätä enemmän, jotta se vastaa urakoitsijalle jatkossa maksettavaa hintaa.

Tilaukskuljetusmaksu veloitetaan nykyisen taksan mukaan epäsäännöllisistä, pyynnön perusteella tapahtuvista jäteastiatyhjennyksistä. Tilaukskuljetusmaksun käyttöalaa esitetään laajennettavaksi siten, että se veloitetaan asiakkaan pyynnön perusteella tehtyjen tyhjennysten lisäksi tilanteissa, joissa jätelajit ovat sekaisin ja kierrätettävän jätteen astia pitää laittaa jätteenkuljettajan ilmoituksen perusteella erikseen tyhjennykseen sekajättereille. Maksulla katetaan ilmoituksen käsittelyn ja uuden reitityksen tuoman lisätyön kustannuksia.

Jätetaksaan on määritetty tuntihinta, jota voidaan käyttää mm. silloin, kun jäteastian tyhjennystilaus ajetaan erillisenä kuljetuksena. Lisäksi taksaan määritellään aikaisempaa laajemmin se, että tuntihintaa voidaan käyttää myös tilanteissa, joissa jätteenkeräyspaikkaan pääsy edellyttää jätteenkuljettajalta jotain aikaa vievää menettelyä. Tällaisista järjestelyistä on aina sovittava Jäteukon kanssa erikseen, koska kaikkia erityisjärjestelyjä ei ole mahdollista toteuttaa.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Lajitteluasemilla otetaan vastaan jäteastioihin määränsä tai laatunsa vuoksi soveltumattomia jätteitä kotitalous- ja kunta-asiakkaiden lisäksi myös TSV-asiakkailta. Pienkuormien vastaanottomaksut ovat kotitalouksien vastaanottomaksuja korkeammat, koska niissä huomioidaan myös lajitteluasemien kiinteitä kustannuksia. Kuormat ovat myös laajemmin maksullisia kuin kotitauksien maksut. Kotitalouksien käyttöä varten lajitteluasemien infra ja ylläpito katetaan perusmaksulla, jota taas muut asiakkaat eivät maksa.

Pienkuormamaksut perustuvat kuormakokoon ja tämä hinnoittelumalli esitetään säilytettäväksi. Näin pyritään siihen, että jätteet lajitellaan mahdollisimman hyvin ja maksut vastaavat vastaanotettua jätemäärää. Koska erityisesti jätteiden siirtokuljetuskustannukset ovat kohonneet, on pienkuormamaksuja tarvetta nostaa. Korotukset kohdistetaan muihin kuin pienimpään kuormakokoon, jottei hinta muodostuisi esteeksi tuoda pieniä jäte-eriä lajitteluasemalle. Pienimmän kuorman hinnan edullisuudella pyritään myös ohjaamaan siihen, että jätteet lajitellaan ennen lajitteluasemalla tuomista mahdollisimman hyvin. Muita kuin pienimpien kuormien hintoja korotetaan 5–9 % eli 2–5 euroa / kuorma.

Osalla lajitteluasemista on käytössä nykyään itsepalvelumahdollisuus. Tällöin asiakas maksaa lajitteluasemalle tuomansa pienkuorman etukäteen verkkokaupassa. Jätekuon tavoitteena on lisäksi ottaa käyttöön lajitteluasemille maksuautomaatteja kuorman itsenäiseen maksuun. Välillä lajitteluasemalle tulee kuormia, joista on maksettu selkeästi väärän kokoisen pienkuorman maksu taikka maksua ei ole suoritettu, vaikka kuorma sisältää maksullista jätettä. Jotta jätteestä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat jätteen tuottajalle, kuormien tuojaa joudutaan selvittämään tällaisissa tapauksissa jälkikäteen. Koska asian selvittelystä aiheutuu kustannuksia, esitetään taksaan otettavaksi näihin tilanteisiin asiakkaalta veloitettava selvitysmaksu, joka laskutetaan puuttuvan pienkuormamaksun lisäksi. Lisäksi tapauksissa, joissa jätettä on jätetty lajitteluasemalle väärin paikkoihin selvästi vastoin ohjeita, voidaan jälkikäteen tehtävästä lajittelusta ja siivoamisesta veloittaa tuntihinta. Nämä maksut ovat TSV-asiakkaille samat kuin kotitalousasiakkaille.

Vaarallisten jätteiden vastaanottomaksut lajitteluasemilla

Vaarallisten jätteiden vastaanotolle on määritelty TSV-taksaan jäteryhmittäiset hinnat alkuvuonna 2022, kun Jätekuukko alkoi vastaanottaa aikaisempaa laajemmin näitä jätteitä TSV-asiakkailta. Vastaanottomaksuja on tarvetta muuttaa, sillä vaarallisten jätteiden käsittelyhinnoissa on tapahtumassa merkittäviä muutoksia, kun käsittelypalvelu on kilpailutettu uudelleen. Samalla hinnoittelun rakennetta kehitetään siten, että hinnat muutetaan vastaamaan paremmin kustakin jätelajista aiheutuvia kustannuksia vastaanotettu määrä huomioon ottaen.

Vaaralliset jätteet jaetaan edelleen kolmeen ryhmään niiden vastaanoton ja käsittelyn aiheuttamien kustannusten mukaan. Jäteryhmään 1 kuuluvat jätteet ovat yleisiä, käsittelykustannuksiltaan edullisimpia jätteitä. Jäteryhmään 2 kuuluvat vaaralliset jätteet ovat yleisiä, käsittelykustannuksiltaan keskihintaisia jätteitä.

Jäteryhmään 3 kuuluvat vaaralliset jätteet ovat harvinaisempia, käsittelykustannuksiltaan muita kalliimpia jätteitä. Koska eri vaarallisten jätteiden käsittelyhintoihin on tullut eri mittaluokan muutoksia, joitakin yksittäisiä jätelajeja luokitellaan nyt eri ryhmään kuin aikaisemmin.

Tähän asti jäteryhmään 1 kuuluvien jätteiden hinnoittelu on määräytynyt siten, että jätelajia vastaanotetaan 60 kg:aan saakka kiinteällä 23 euron hinnalla. Lisäksi 60-100 kg:n jäte-erän vastaanotolle on kiinteä 47 euron maksu. Jatkossa vastaanottohinta määritellään niin, että hinta on 6 euroa/10 kg Tällä hinnoittelumallilla pienempien erien vastaanoton maksut laskevat ja suurempien nousevat.

Jäteryhmään 2 kuuluvien vaarallisten jätteiden hinnoittelu on määräytynyt siten, että jätelajia vastaanotetaan kiinteällä 47 euron maksulla 0-30 kg ja korkeammalla 70 euron maksulla 30-60 kg. Myös tämän jäte-erän hinnoittelu muutetaan siten, että hinta määräytyy tarkemmin määrän mukaan. Uusi hinta on 19 euroa/10 kg. Tässäkin ryhmässä aivan pienempien erien hinta laskee hieman. Suuremmissa erissä hinnannousu on huomattava, koska tähän ryhmään kuuluvien vaarallisten jätteiden käsittelykustannukset ovat kasvamassa merkittävästi.

Jäteryhmään 3 kuuluvat vaaralliset jätteet on hinnoiteltu tähänkin asti siten, että hinta on asetettu 10 kg:aa kohti. Tämän jäteryhmän hinta on ollut hyvin korkea, 70 euroa/10 kg. Näitä jätteitä vastaanotetaan erittäin vähän ja Jätekuukko on arvioinut, että maksua on mahdollista tässä jäteryhmässä pienentää. Uusi hinta on 59 euroa/10 kg.

Vaarallisia jätteitä otetaan vastaan ainoastaan pieniä eriä siinä määrin kuin ne soveltuvat laatunsa ja määränsä puolesta lajitteluasemille. Tämän vuoksi kullekin jäteryhmälle on tietty enimmäismäärä sille, miten paljon jätettä voidaan ottaa kerralla vastaan. Suurempien jätemäärien tuonnista on sovittava etukäteen Jätekuukon kanssa, jotta voidaan varmistaa vaarallisten jätteen turvallinen vastaanotto ja säilytys sekä kuljetus jatkokäsittelyyn.

Jätekeskuksen vastaanottomaksut

Kuopion jätekeskuksella vastaanotettaville jätteille on määritelty kustannusperusteisesti painoon perustuvat hinnat (euroa/tonni). Hinnossa on huomioitu edelleen kohtuullinen kate. Lähtökohtaisesti niille jätelajeille, jotka on sisällytetty TSV-taksaan, on käsittelypalvelu tarjolla. Jos kuitenkin jätteenkäsittelyn tilanne muuttuu taksan voimassa ollessa niin, ettei jäte sovellu enää jäteyhtiön vastaanotettavaksi esimerkiksi jatkokäsittelykanavan puuttuessa, ei se ole velvollinen ottamaan jätettä vastaan. Jätelain mukainen kunnan toissijainen jätehuoltovelvoite koskee vain sellaista jätettä, joka soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Siltä osin kuin on kyse kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätteestä, on Jätekuukon vastaanotto järjestettävä.

Jätekeskuksen vastaanottohintoihin tulee korotuksia siltä osin kuin jätteen käsittely kallistuu mm. konetöiden tai kuljetusten kustannusten taikka kilpailutettujen jätteenkäsittelijöiden hintojen kohoamisen vuoksi. Suurin osa hinnankorotuksista on 2–9 %.

Muita suuremmat hinnankorotukset kohdistuvat asfaltin ja tiilen vastaanottoon. Asfaltissa vastaanottohinnan korotus selittyy murskauksen hinnan nousun lisäksi erityisesti sillä, että asfaltista jalostettua murskettä saadaan edelleen verrattain huonosti uusiokäyttöön. Tiilelle on vielä huomattavasti enemmän hyötykäyttökohteita. Uutena taksaan määritellään maksu jo valmiiksi murskatun ja maarakennuskäyttöön soveltuvan asfalttijätteen vastaanottoon.

Myös erilaisten maa-ainesten (esim. öljyinen ja roskainen maa-aines) vastaanoton hinnat nousevat muita hintoja enemmän. Niiden hinnan korotusta selittää se, että näitä jätteitä on loppusijoitettava, ja kaatopaikkatilan koko ajan supistuessa käsittelyn kustannukset nousevat.

Jätekeskuksen vastaanottohintaa pienennetään tasalaatuiseen poltettavan jätteen suurille erille. Jätteenpolttolaitokset, joihin tällaista jätettä kuljetetaan, ottavat vastaan nyt aikaisempaa edullisemmin hyvälaatuisia energiahyödynnettävää jätettä. Tämän vuoksi myös TSV-asiakkaille määräytyvää hintaa voidaan alentaa.

Kyllästetyn puun vastaanottomaksun lisäksi taksaan sisällytetään edullisempi maksu isoille erille kyllästettyjä puupylväitä. Näiden erien on oltava tasalaatuisia ja raudattomia. Tällaiset erät saadaan verrattain hyvin energiahyötykäyttöön.

Jätekeskuksen lisäksi jätelajeittain määritellyillä tonnihinnoilla otetaan vastaan jätteitä myös Outokummun lajitteluasemalla. Outokummun lajitteluasemalla on muista lajitteluasemista poiketen vaakajärjestelmä ja rakenteet, jotka mahdollistavat suurempien jäte-erien vastaanoton. Outokummun lajitteluaseman toiminta ei vastaa kuitenkaan kokonaisuudessaan Kuopion jätekeskuksen toimintaa, joten vastaanottohintoja on huomattavasti suppeammin eri jätelajeille kuin Kuopion jätekeskuksella.

Outokummun lajitteluaseman painoperusteiset vastaanottohinnat on muodostettu siten, että Kuopion jätekeskuksen vastaanottohintaan on lisätty jätteiden kuljetuskustannukset jätekeskukselle. Kuljetuskustannukset perustuvat kunnallisen jäteyhtiön laskelmiin siitä, mitä kunkin jätelajin kuljetus maksaa. Jotkut jätelajit vastaanotetaan Outokummussa samalla hinnalla kuin jätekeskuksella, jos jäte käsitellään Outokummussa tai se saadaan toimitettua suoraan käsittelypaikkaan siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tule verrattuna Kuopion jätekeskuksella tapahtuvaan vastaanottoon. Outokummun vastaanottohinnat nousevat paikoin samoin perustein kuin jätekeskuksen vastaanottohinnat.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman painoperusteisissa hinnoissa on mahdollisuus tarkistaa entiseen tapaan taksassa määriteltyä tarkkaa hintaa alemmaksi tai korkeammaksi 20 %, jos jätteen määrästä, ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista aiheutuu tavallista poikkeavia vastaanottokustannuksia. Jäte-erä voi esimerkiksi tarvita ominaisuuksiensa vuoksi esikäsittelyä, tai sen jatkokäsittelyn hinta voi olla erän pienuuden tai suuruuden vuoksi normaalista poikkeava. Näin ollen on perusteltua, että hintoja voidaan muuttaa tarvittaessa siten, että ne vastaavat kustannuksia.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman palvelumaksuja, kuten konetöiden maksuja ja vaakamaksua, nostetaan kustannusvastaavasti. Vaakamaksulla katetaan niitä kiinteitä kustannuksia, joita aiheutuu jokaisen kuorman kirjaamisesta,

raportoinnista, hallinnoinnista ja laaduntarkkailusta. Kiinteällä maksulla varmistetaan, että kustannukset saadaan katettua kaiken kokoisia ja laatuksia kuormia ajatellen.

Joitakin sellaisia jätekeskukselle vastaanotettavia jätteitä, joille ei ole hyötykäyttökohteita, joudutaan loppusijoittamaan kaatopaikalle. Kaatopaikalle toimitetuista jätteistä maksetaan jäteverolain (1126/2010) mukaan tällä hetkellä veroa 70 euroa tonnilta. Jäteverolain muuttamisesta on annettu vastikään hallituksen esitys (HE 185/2022 vp), jossa ehdotetaan, että jäteveroa korotetaan 80 euroon tonnilta ja lisäksi jäteveron veropohjaa laajennetaan 1.1.2023 alkaen. Jätekeskuksen vastaanottohinnoissa ei ole vielä huomioitu tätä vielä valmistelussa olevaa jäteverosäätelyn muuttumista. Asia otetaan huomioon TSV-jätetaksan ehdotusta valmisteltaessa.

Laskutustapamaksu

Jätehuoltopalveluja koskevat maksut on tehokkainta ja edullisinta laskuttaa sähköisesti. Paperilaskusta aiheutuu sähköisiä laskutustapoja suuremmat kustannukset. Tämän vuoksi myös TSV-asiakkaille esitetään otettavaksi käyttöön 1,50 euron lisämaksu siitä, jos jätehuoltopalvelut laskutetaan paperilaskulla tai asiakkaalle lähetetään paperinen maksu-ilmoitus. Lisämaksulla katetaan erityisesti paperilaskun tulostus- ja postituskuluja sekä pieneltä osin paperilaskujen aiheuttamia hallinnollisia kustannuksia. Maksulla myös pyritään ohjaamaan asiakkaita vähemmän jätettä tuottaviin sähköisiin laskutustapoihin. Sähköiset laskutavat, kuten useilla yrityksillä käytössä oleva verkkolasku, ovat asiakkaille veloitusettomia.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutosten ympäristövaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan neutraalit. Taksamuutosten ei arvioida vaikuttavan jätehuoltopalvelujen hankkimiseen siten, että muutoksilla olisi vaikutuksia ympäristöön.

Jätehuoltopalveluja tarvitseville yrityksille jätelaki ja sen nojalla annettu taksa varmistavat palvelujen saannin aina, kun jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Taksamuutosten vaikutukset TSV-palveluja tarvitseviin yrityksiin ovat lievästi negatiiviset, sillä suuri osa maksuista nousee.

Jätehuollon alalla toimiviin yrityksiin muutokset vaikuttavat eri tavoin riippuen siitä, tukeutuuko jätehuoltoalan yritys palveluntarjonnassaan osin kunnallisen jäteyhtiön palveluihin vai järjestääkö se palveluja pääosin itse. Jätekukolta osin palveluita hankkiville yrityksille maksujen korotukset vaikuttavat negatiivisesti. Jos taas yritys tarjoaa kuljetus- ja käsittelypalvelua omana toimintana, TSV-hintojen nostamisen vaikutus voi olla positiivinen eli kunnallisen jäteyhtiön TSV-hinnan noustessa yksityisen palvelutarjonnan hinta voikin olla siihen nähden kohtuullinen ja asiakas siirtyäkin tämän yrityksen palvelujen käyttäjäksi.

Esitys

Jätelautakunta asettaa TSV-taksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen TSV-taksaluonnoksesta.

TSV-taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. TSV-jätetaksa tuodaan tämän jälkeen jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Liitteet

9 7779/2022 Luonnos TSV-jätetaksaksi 1.1.2023 alkaen

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 25
412/02.05.00/2022

Yleistä

Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli luonnoksen kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi (TSV-jätetaksa) kokouksessaan 6.10.2022 § 14. Nyt käsiteltävänä on ehdotus 1.1.2023 voimaan tulevaksi taksaksi. TSV-jätetaksa koskee jätehuoltopalveluja, joita kunnallinen jäteyhtiö järjestää kunnan toissijaisen järjestämisvastuun perusteella mm. elinkeinotoiminnalle.

TSV-jätetaksassa korotusta on tulossa jäteastoiden tyhjennysmaksuihin ja kiinteistön jätehuoltopalveluihin liittyvien lisäpalvelujen maksuihin. Samoin korotetaan lajitteluasemien pienkuormien vastaanottomaksuja ja pääosin myös jätekeskuksen jätelajikohtaisia vastaanottomaksuja. Maksukorotusten perusteena on erityisesti jätteiden kuljetuskustannusten nousu. Nousua on myös jätteiden käsittelykustannuksissa – sekajätteen käsittelyhintaa pysyy kuitenkin ennallaan. Maksujen korotukset ovat eri suuruisia eri palveluilla.

Kuuleminen jätetaksasta

Jätelautakunta asetti kokouksessa käsittelemänsä TSV-jätetaksaluonnoksen nähtäville ajalle 10.10.–3.11.2022. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Lisäksi alueen kunnille ja

kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille annettiin mahdollisuus lausunnon antamiseen asiassa.

TSV-jätetaksaluonnoksen kanssa samaan aikaan oli nähtävillä kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaluonnos, joten kuntien ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnot on annettu yhteisesti molemmista taksoista. TSV-jätetaksaa koskien ei annettu mielipiteitä.

Taksaluonnoksista annettiin viisi lausuntoa. Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Konneveden kunnan ympäristölautakunta
- Lieksan kaupunginhallitus
- Lieksan kaupunginhallituksen lupajaosto
- Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen (Nilakan ympäristölautakunta)
- Vesannon kunnanhallitus

Jätetaksoista annetut lausunnot on koottu yhteenvetoon, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan toimistossa ja jätelautakunnan kokouksessa.

Keskeisimmät lausunnoissa esitetyt asiat sekä niiden huomioon ottaminen TSV-jätetaksassa

Jätetaksoista annetuissa lausunnoissa esitetyt kannanotot kohdistuivat lähinnä kunnan ensisijaista jätehuoltoa koskevaan jätetaksaan. Yksin TSV-jätetaksaan ei kohdistunut lausunnoissa huomioita. Yleisesti molempia taksoja koskien tuotiin esille, että jätemaksujen korotukset ovat välttämättömiä, jotta jätemaksuilla saadaan katettua jätehuoltopalvelujen kasvaneet kustannukset.

Taksan ohjaavuutta, jota pidettiin lausunnoissa tärkeänä, ei voida toteuttaa TSV-jätetaksassa samalla tavalla kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksassa. Kustakin jätehuoltopalvelusta on laskutettava TSV-asiakkailta vähintään palvelun suorat kustannukset kattava hinta eli subventointeja ei voida käyttää. TSV-jätetaksassakin kannustavuutta toteutetaan kuitenkin siten, että kaikki yleiset kulut katetaan sekajätemaksuilla ja vain keräyksen suorat kustannukset kierrätettävien jätteiden tyhjennysmaksuilla.

Lausuntojen pohjalta TSV-jätetaksaan ei ole ollut tarve tehdä muutoksia aiemmin käsiteltyyn taksaluonnokseen nähden.

Säätelymuutosten vaikutukset taksaan

Sen jälkeen, kun TSV-jätetaksaluonnos käsiteltiin jätelautakunnassa, on eduskunta hyväksynyt lain jäteverolain muuttamisesta (eduskunnan vastaus EV 135/2022 vp hallituksen esitykseen HE 185/2022 vp). Lakimuutoksen myötä jäteveroa korotetaan 70 eurosta 80 euroon tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle. Lisäksi jäteveron veropohjaa laajennetaan siten, että vero tulee koskemaan myös rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä kipsijätettä.

Jätekeskukselle vastaanotetaan edelleen joitakin jätelajeja, joita ei voida hyödyntää, vaan ne on loppusijoitettava kaatopaikalle. Näiden jätelajien hintaa on korotettu luonnokseen nähden jäteverolain nousun myötä 10 euroa/tonni. Hintamuutos

koskee erityisjätettä, kuolleita eläimiä, kostutettua tuhkaa ja muuta loppusijoitettavaa jätettä. Lisäksi jätekeskuksella vastaanotettavien jätelajien listaan lisätään roskainen, loppusijoitettava kipsilevyjäte.

Jäteverolain muutoksen lisäksi TSV-jätetaksassa on otettu huomioon, että jätekeskukselle voi olla tarvetta vastaanottaa uudistettavien maapuhdistamojen maamassoja, jos massat kaivetaan ylös, eikä niitä voida hyötykäyttää kiinteistön haltijan toimesta. Massat otetaan vastaan samalla hinnalla kuin osin kompostoitu puhdistamoliete.

TSV-jätetaksaan on tehty edellä esille tuodut muutokset jätekeskuksen vastaanottomaksuihin. Muita muutoksia taksaehdotukseen ei ole tehty luonnokseen nähden.

Vaikutusten arviointi TSV-jätetaksamuutosten vaikutuksia on kuvattu luonnosvaiheessa.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätetaksan eli TSV-jätetaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti jätelain 79 §:n nojalla. Taksa tulee voimaan 1.1.2023. Taksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Taksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Tämä hyväksytty TSV-jätetaksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen TSV-jätetaksan.

TSV-jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 5.12.2022–11.1.2023. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Liitteet

TSV-taksa 1.1.2023 alkaen ehdotus

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelytaksaa 1.1.2023 alkaen

Päätöshistoria

Savo-Pielisen jätelautakunta 6.10.2022 § 15

Tiivistelmä

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksassa määritellään maksut, jotka veloitetaan asiakkailta kunnallisille jätevedenpuhdistamoille kuljetetun lietteen käsittelypalvelusta. Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksut koostuvat kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekuolle tulevasta laskituksen ja rekisterin hoitamisen osuudesta. Kaikissa jätelautakunnan toimialueen kunnissa on voimassa yhtenäiset maksut. Taksassa ei määritellä jätevesilietteiden kuljetusmaksuja, joista asiakkaat sopivat kuljetusurakoitsijoiden kanssa.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksut on pidetty ennallaan vuoden 2020 alusta lähtien. Nyt maksuja esitetään korotettavaksi kokonaisuudessaan noin 3,5 %. Maksun korotukset ovat tarpeen, jotta kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla voidaan kattaa kohonneita käyttökustannuksia. Lisäksi maksukorotuksella katetaan Jätekuon kasvaneita kustannuksia, joita on aiheutunut mm. tietojärjestelmien kehittämisestä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaa on valmistelu kunnallisilta vesihuoltolaitoksilta ja kunnalliselta jäteyhtiöltä saatujen tietojen pohjalta. Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Sen jälkeen, kun taksaluonnos käsitellään lautakunnassa, asukkaille ja sidosryhmille varataan vielä vaikutusmahdollisuudet taksaan. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2022, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2023.

Jätevesilietteiden jätehuolto

Saostus- ja umpisäiliölietteet ovat jätelain (646/2011) mukaista jätettä. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 33 §:n mukaisen toissijaisen vastuun perusteella kunta vastaa myös muilla kiinteistöillä syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta, jos jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jätevesiliete soveltuu käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittely on järjestetty kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla. Alueen jätehuoltopalvelut hoitava kunnallinen jäteyhtiö, Jätekuo, on tehnyt kuntien vesihuoltolaitosten kanssa sopimukset vastaanottopalvelusta. Kuljetukset on sen sijaan järjestetty jätelautakunnan päätöksen 31.10.2013 mukaisesti kiinteistön haltijan järjestäminä eli kuljetuksia ei ole Jätekuon toimesta kilpailutettu. Kukin kiinteistön haltija tilaa jätevesilietteiden kuljetuksen valitsemaltaan jätehuoltorekisteriin merkityltä kuljettajalta.

Jätevesilietteiden käsittelytaksan perusteet

Koska saostus- ja umpisäiliöliete käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä, on käsittelystä perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti jätemaksua, jolla katetaan siitä aiheutuvat kustannukset. Jätelautakunnan on hyväksyttävä jätelain 79 §:n mukaan

taksa, jossa määritellään lietteiden käsittelymaksujen perusteet. Käsittelymaksut yksittäisille kiinteistön haltijoille määrätään taksan mukaisesti. Kuljetushinnoista jätelautakunta ei sen sijaan päätä, vaan niistä kukin kuljetusyrittäjä sopii asiakkaan kanssa.

Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksu koostuu kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekukolle tulevasta laskutuksen ja rekisterin hoitamisen osuudesta. Kuntien vesihuoltolaitosten vastaanottohinnalla katetaan lietteiden vastaanoton ja puhdistamokäsittelyn kustannuksia. Laskutuksen ja rekisterin hoidon osuudella katetaan keskitetyn rekisterin hoidon ja laskutuksen kustannuksia, joita aiheutuu Jätekukolle. Tarkoitus on, että saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta kunnalliselle jäteyhtiölle aiheutuvat kustannukset saadaan katettua kokonaisuudessaan tällä maksulla.

Jättemaksut suoritetaan Jätekukolle, joka toimii jätelautakunnan lukuun ja hoitaa toimeksiantotehtävänä laskutuksen ja maksukertymien seurannan. Jäteyhtiö maksaa vastaanottohintojen osuudet kunnille tai kuntien vesihuoltolaitoksille.

Asian valmistelu ja kuuleminen

Jätetaksa-asiakirja on valmisteltu jätehuoltoviranomaisessa. Kuntien vastaanottohintojen muuttamisesta on käyty sähköpostikeskustelu kuntien jätevesihuollon yhteyshenkilöiden kanssa, ja muutos vastaanottohintaan esitetään tämän keskustelun pohjalta. Kustannukset laskutuksesta ja rekisterin hoitamisesta on selvitetty kunnalliselta jäteyhtiöltä.

Jätelautakunnan käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan tämän jälkeen hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2023 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

Kuntien vesihuoltolaitoksille maksettava vastaanottohinta

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on ollut vuodesta 2014 lähtien voimassa kaikissa kunnissa yhtenäiset maksut saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelylle. Eri lietelaaduille on erisuuret hinnat, koska ne poikkeavat ominaisuuksiltaan ja näin ollen myös käsittelykustannuksiltaan toisistaan. Yhteiset käsittelymaksujen periaatteet on muodostettu kuntien vesihuoltolaitosten kanssa käydyissä neuvotteluissa siten, että niiden on arvioitu kattavan jätevesilietteiden käsittelystä aiheutuvat kustannukset. Yhtenäisten käsittelymaksujen ansiosta alueen asukkaat ovat yhdenvertaisessa asemassa toisiinsa nähden. Yhtenäiset maksut ohjaavat myös jätteenkuljetusyrittäjiä siihen, että lietteet kuljetetaan lähimmälle jätevedenpuhdistamolle, kun käsittelyhinnoissa ei ole kunnittaisia eroja.

Yhtenäisten käsittelymaksujen käyttöönoton jälkeen kuntien vesihuoltolaitosten yhteyshenkilöiltä on selvitetty vuosittain maksujen muutostarpeita. Maksua on korotettu viimeksi vuoden 2020 alussa. Nyt käydyn keskustelun pohjalta on todettu, että hintaa on paikoin tarvetta tarkistaa. Jätevedenpuhdistamoilla käyttökustannukset ovat kasvaneet mm. kemikaali- ja energiakustannusten nousun vuoksi. Osalla puhdistamoista myös lietteen loppusijoituskustannukset nousevat. Lietteiden käsittelymaksun vastaanottohinnan osuutta esitetään korotettavaksi

näillä perusteilla 3 %. Nyt tehtävä korotus on varsin kohtuullinen ottaen huomioon sen, että hinta on pysynyt kolmen vuoden ajan samalla tasolla.

Laskutuksen ja rekisterin hoidon kustannukset

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on käytössä saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksun laskutusta varten keskitetty rekisteri- ja laskutusjärjestelmä, joka perustuu jätelautakunnan päätökseen 15.12.2011. Järjestelmässä kuljettajat ilmoittavat tiedon kiinteistöittäin noudetuista lietemääristä Jätekuukolle joko sähköisesti päätelaitteella tai paperisella siirtoasiakirjalla. Tieto kultakin kiinteistöltä tyhjennetystä lietemäärästä ja lietteen käsittelystä viedään jätelautakunnan ja Jätekuukon yhteisesti pitämään jätehuollon asiakasrekisteriin. Jätekuukko hoitaa käsittelymaksun laskutuksen rekisteriin vietyjen tietojen pohjalta.

Laskutuksesta ja jätehuollon asiakasrekisterin hoidosta aiheutuu Jätekuukolle kustannuksia, joten kuntien vesihuoltolaitosten vastaanottohinnan päälle on lisätty maksu näiden kustannusten kattamiseksi. Maksu määräytyy lieteuutioittain. Saostussäiliölietteen osalta rekisterin hoidon ja laskutuksen maksu on noin kaksinkertainen umpisäiliölietteeseen verrattuna, jotta kutakin tyhjennystapahtumaa kohden maksut olisivat samansuuntaiset (umpisäiliölietettä tyhjennetään tyypillisesti enemmän kuin saostussäiliölietettä).

Laskutuksen ja rekisterinhoidon osuutta maksussa esitetään korotettavaksi noin 6 %. Erityisesti tietojärjestelmäkulut ovat Jätekuukolla kasvaneet, kun Jätekuukko on toteuttanut uuden sähköisiä siirtoasiakirjatietoja koskevan sääntelyn vaatimat muutokset omiin järjestelmiinsä. Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksessa vaadittavien siirtoasiakirjojen tiedot on viety 1.9.2022 alkaen Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään SIIRTO-rekisteriin. Niiden kuljettajien, jotka käyttävät sähköistä päätelaitetta kuljetusten ilmoittamiseen Jätekuukolle, ei tarvitse toimittaa tietoja erikseen SIIRTO-rekisteriin, vaan ne siirtyvät tehdyn rajapinnan kautta sinne Jätekuukon järjestelmästä. Sen sijaan paperisia siirtoasiakirjoja edelleen käyttävien kuljettajien on toimitettava tiedot itse rekisteriin asiointikäyttöliittymän kautta.

Uudet käsittelymaksut

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksut nousevat kokonaisuudessaan noin 3,5 %. Saostussäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 18,15 euroa/m³, kun maksu oli aikaisemmin 17,55 euroa/m³. Umpisäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 5,80 euroa/m³, kun se oli aikaisemmin 5,60 euroa/m³.

Vaikutusten arviointi

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksuihin on tulossa maltillinen korotus, joten taksan vaikutusten arvioidaan olevan ihmisiin neutraalit tai lievästi negatiiviset. Yhtä tyyppillisen kokoista saostussäiliön tyhjennystapahtumaa kohti maksun korotus on noin 1-2 euroa. Saostussäiliöt tyhjennetään tavallisesti noin kerran vuodessa. Yhtä umpisäiliön tyhjennystapahtumaa kohti maksun korotus on säiliön koosta riippuen tyypillisesti noin 0,50-1,50 euroa. Umpisäiliöt tyhjennetään kiinteistöillä tarpeen mukaan, kun ne täyttyvät.

Yhdelle kiinteistölle määräytyvä käsittelymaksun muutos on niin pieni, ettei taksamuutoksella arvioida olevan vaikutusta säiliöiden tyhjennystiheyteen ja edelleen ympäristöön. Taksamuutoksella ei arvioida olevan myöskään yritysvaikutuksia.

Esitys

Jätelautakunta asettaa saostus- ja umpisäiliölaitteen taksan luonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–3.11.2022. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

10 7783/2022 Luonnos saostus- ja umpisäiliölaitteen käsittelytaksaksi 1.1.2023 alkaen

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 26
413/02.05.00/2022

Yleistä

Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli luonnoksen saostus- ja umpisäiliölaitteiden käsittelytaksaksi kokouksessaan 6.10.2022 § 15. Nyt käsiteltävänä on ehdotus 1.1.2023 voimaan tulevaksi taksaksi.

Saostus- ja umpisäiliölaitteen jätetaksassa määritellään maksut kunnallisille jätevedenpuhdistamoille kuljetetun lietteen käsittelypalvelulle. Maksut koostuvat kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekuukolle

tulevasta osuudesta, jolla katetaan laskutuksen ja rekisterin hoitamisen kustannukset. Maksuja esitetään korotettavaksi kokonaisuudessaan noin 3,5 %. Korotusten perusteena on kunnallisten jätevedenpuhdistamojen kohonneet käyttökustannukset sekä Jätekukon kasvaneet kustannukset, joita on aiheutunut mm. tietojärjestelmien kehittämisestä.

Kuuleminen ja sen vaikutus jätevesilietteiden käsittelytaksaan

Jätelautakunta asetti kokouksessa käsittelemänsä saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksan luonnoksen nähtäville ajalle 10.10.–3.11.2022. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta pyydettiin asiasta lausunnot.

Jätetaksojen kokonaisuudesta saatiin kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta viisi lausuntoa. Lausunnon antoivat Konneveden kunnan ympäristölautakunta, Lieksan kaupunginhallitus ja Lieksan kaupunginhallituksen lupajaosto, Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen (Nilakan ympäristölautakunta) sekä Vesannon kunnanhallitus.

Yksin saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaan ei kohdistunut lausunnoissa huomioita. Yleisesti kaikkia taksoja koskien lausunnoissa todettiin lähinnä, ettei taksojen muutoksiin ole huomautettavaa. Jätmaksujen korotukset ovat välttämättömiä, jotta jätemaksuilla saadaan katettua jätehuoltopalvelujen kasvaneet kustannukset.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaan ei ole tullut esille luonnoksen käsittelyn jälkeen muutoinkaan mitään muutostarpeita. Tämän vuoksi esityksenä on, että taksa hyväksytään aiemmin käsitellyn luonnoksen mukaisena.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutosten vaikutuksia on kuvattu luonnosvaiheessa.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti jätelain 79 §:n nojalla. Taksa tulee voimaan 1.1.2023. Taksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Taksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksan.

Taksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 5.12.2022–11.1.2023. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Liitteet

Ehdotus saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaksi 1.1.2023 alkaen

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija, puh. 044 718 5066

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jätehuoltoviranomaisen käyttösuunnitelma vuodelle 2023

Savo-Pielisen jäteautakunta 01.12.2022 § 27

1229/02.02.00/2022

Yleistä talousarviosta ja käyttösuunnitelmasta

Kunnan toiminnalta edellytetään tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet.

Savo-Pielisen jäteautakunta on käsitellyt alueellisten jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 toiminnan suunnittelun ja talousarvioluonnoksen valmistelutilanteen kokouksessaan 6.10.2022. Kuopion kaupunginhallitus on käsitellyt tämän jälkeen koko kaupungin talousarvion kokouksessaan 31.10.2022 ja esittänyt sen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt talousarviota kokouksessaan 14.11.2022 ja tekee päätöksen talousarviosta 28.11.2022.

Lautakunnat hyväksyvät palvelualueiden käyttösuunnitelmat talousarvion pohjalta. Käyttösuunnitelmissa määritellään talousarvion mukaisten rahojen käyttö. Jäteautakunnassa käsiteltyyn talousarvioluonnokseen ei ole odotettavissa talousarviokäsittelyssä muutosta, joten jäteautakunta hyväksyy osaltaan jo käyttösuunnitelman etukäteen.

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy myöhemmin koko kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman, johon jäteautakunnan käyttösuunnitelmakin sisältyy. Kaupunkirakennelautakunta huomioi omassa päätöksenteossään jäteautakunnan päätöksen käyttösuunnitelmasta.

Toiminta ja talous vuonna 2023

Käyttösuunnitelma sisältää jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnan suunnittelun vuodelle 2023 sekä suunnitelman tuloista ja menoista. Jäteautakunta on jo käsitellyt toiminnan painopisteitä kokouksessaan 6.10.2022, ja nämä painopisteet on sisällytetty käyttösuunnitelmaan.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2023 toimintaympäristöön vaikuttaa edelleen vuonna 2021 toteutuneet jätelainsäädännön muutokset sekä uudistettavat kunnalliset jätehuoltomääräykset, jättepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso. Näillä kaikilla on vaikutusta sekä jätehuoltoviranomaisen tehtäväkenttään että toiminnan tavoitteisiin.

Vuonna 2023 yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on uudistuneiden jätehuoltomääräysten toimeenpano. Lisäksi on tarkoitus saada hyväksyttyä uusi jättepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso, minkä jälkeen ne pyritään saamaan aikaisempaa paremmin tunnetuksi ja näkyviksi kuntien toiminnassa.

Ohjelman ja palvelutason seurantaan on lisäksi tavoitteena järjestää aikaisempaa järjestelmällisempi ja tehokkaampi toimintatapa.

Jätehuollon seurannassa on tarkoituksena koko ajan ylläpitää jätehuoltoon liittymisen hyvää perustasoa niin sekajätteen kuin kierrätettävienkin jätteiden jätehuollossa. Vuonna 2023 tavoitteena on lisäksi tarkastella vuosina 2021-2022 valmistuneiden asuin- ja vapaa-ajan rakennusten liittyminen järjestettyyn jätehuoltoon. Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seuranta laajennetaan uusiin kuntiin.

Jätelautakunnan määräraha vuodelle 2023 on 392 000 euroa. Jätelautakunnan toiminnan kustannukset katetaan kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti kokonaisuudessaan jätemaksuilla (perusmaksun jätelautakuntaosalla), joten nettotulos on aina nolla.

Toiminnan mittarit

Käyttösuunnitelmassa on jätehuoltoviranomaisen toiminnan laatua ja tuloksellisuutta kuvaavat mittarit. Mittarina käytetään ensinnäkin asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisastetta järjestettyyn jätehuoltoon (liittyneiden %-osuus kaikista kiinteistöistä). Toiseksi mittarina käytetään jätehuoltoviranomaiselle saapuvien hakemusten käsittelyaikaa (viikkoa).

Jätehuollon liittymisaste kertoo jätehuollon seurantatyön vaikuttavuudesta. Tavoitteena on, ettei liittymisaste laske, vaan nousee pikkuhiljaa tai vähintäänkin pysy ennallaan.

Hakemusten käsittelyaika kuvaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimivuutta asiakkaan kannalta. Hakemukset käsitellään yhtenäisin ratkaisulinjoin ja asiakas saa hakemukseensa ratkaisun neljässä viikossa. Tavoitteena on, että hakemukset saataisiin käsiteltyä tätä nopeamminkin.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy käyttösuunnitelman vuodelle 2023.

Liitteet

Käyttösuunnitelma: vuoden 2023 toiminta

Käyttösuunnitelma: vuoden 2023 tulot ja menot

Valmistelijat / lisätiedot:
Pöntinen Saija, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedonannot

Savo-Pielisen jätelautakunta 01.12.2022 § 28
1276/14.06/2022

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Pöntinen Saija

Lautakunta merkitsee asian tiedoksi ja päättää, ettei maninituissa päätöspöytäkirjoissa olevia otto-oikeuden alaisia päätöksiä oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 22.9.-21.11.2022 liitteenä

Liitteet

Viranhaltijapäätökset ajalta 22.9.-21.11.2022 (ei julkaista internetissä)

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 20, § 21, § 22, § 28

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntatalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 23, § 24, § 25, § 26

Liite B3 kuntalain mukainen valitusosoitus / kuntien yhteiset toimitelimet

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimitelimen päätöksestä kunnallisvalituksen voi tehdä myös sopimukseen osallinen kunta tai sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Yksityisoikeudellisen riita-asian (esimerkiksi vahingonkorvausvaatimus) tutkiminen ja ratkaiseminen ei korvauksen perusteen ja määrän osalta kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaannista**.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/maatoksenteke.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valitusperusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite	PL 1744, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite	Minna Canthin katu 64
Sähköposti	ita-suomi.hao(at)oikeus.fi
Puhelin	029 56 42500 (vaihde)
Faksi	029 56 42501
Virka-aika	8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituskirjelmän muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden

prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Kuopion kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite	PL 228, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite	Tulliportinkatu 31
Sähköposti	kirjaamo(at)kuopio.fi
Puhelin	017 18 2111

Asiakirjoja voi tilata myös Kuopion kaupungin verkkosivuilta www.kuopio.fi kohdasta Asiointi ja neuvonta/Asioi verkossa löytyvällä Asiakirjatilaus-lomakkeella.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 27**Liite A2 kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteke.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kuopion kaupunki
Savo-Pielisen jätelautakunta
Kirjaamo
Tulliportinkatu 31
PL 228

70101 KUOPIO
kirjaamo(at)kuopio.fi
Puhelin 017 18 2111

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi ja
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.